

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็น
ประกอบการสนทนา : ศึกษากรณี การเยี่ยมคารวะ
ระหว่างนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา
และนายลี จ้านซู ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ
สาธารณรัฐประชาชนจีน

ว่าที่ร้อยโท เจนฤทธิ์ ทองคำผดุง

รายงานวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13
สถาบันพระปกเกล้า
พ.ศ. 2564
ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนา :
ศึกษากรณี การเยี่ยมชมการระหว่งนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา
และนายลี จ้านซู ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ
สาธารณรัฐประชาชนจีน

โดย

ว่าที่ร้อยโท เจนฤทธิ์ ทองคำผดุง

รหัสประจำตัว 64-13-13

สถาบันพระปกเกล้า

รายงานวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็น
ประกอบการสนทนา : ศึกษากรณีการเยี่ยมชมการว
ระหว่าง นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา และ
นายลี จ้านซู ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ
สาธารณรัฐประชาชนจีน

อาจารย์ที่ปรึกษา :

(อาจารย์กู่เกียรติ ภูมิรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม :

(อาจารย์วิวัฒน์ ชัยภาคภูมิ)

อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13

(ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย)

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

- ชื่อผู้จัดทำ : ว่าที่ร้อยโท เจนฤทธิ์ ทองคำผดุง
 นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
 สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13
- ชื่อหัวข้อเอกสาร : แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบ
 การสนทนา : ศึกษากรณีการเยี่ยมชมการระหว่างนายชวน
 หลีกภัย ประธานรัฐสภาและนายลี จ้านซู ประธานสภาประชาชน
 แห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน
- อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์กัญเกียรติ ภูมิรัตน์
- อาจารย์ที่ปรึกษา (ร่วม) : อาจารย์วิหวัศ ชัยภาคภูมิ

การศึกษาเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนา : ศึกษากรณีการเยี่ยมชมการระหว่างนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาและนายลี จ้านซู ประธานสภาประชาชน แห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและบริบทของปัญหาของการจัดทำ ประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมชมการและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดทำประเด็น ประกอบการสนทนาเยี่ยมชมการระหว่างประธานรัฐสภากับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative approach) โดยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ประกอบกับแนวคิดทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องมาอธิบายปรากฏการณ์

ผลการศึกษา พบว่า กรณีศึกษาการเยี่ยมชมการระหว่างประธานรัฐสภากับประธานสภา ประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน มีประเด็นความพิเศษและบริบทที่แตกต่างจากเดิมที่ต้อง พิจารณา คือ 1) คู่สนทนามีตำแหน่งระดับสูงและทรงอิทธิพลทางการเมืองในประเทศ 2) วาระการเฉลิมฉลองครั้งใหญ่ และ 3) สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ การเขียนประเด็นประกอบการสนทนา คือ การเพิ่มข้อมูลด้านชีวประวัติของคู่สนทนา ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับพรรคคอมมิวนิสต์ และที่สำคัญคือ ประเด็นผลักดันเพื่อให้ประธานรัฐสภาหยิบยกไปหารือ ซึ่งผลลัพธ์ นั้นก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาลต่อประเทศชาติอย่างเป็นรูปธรรม และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อัน แน่นแฟ้นระหว่างไทย-จีน แม้จะอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิชาการส่วนบุคคลเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนา : ศึกษากรณีการเยี่ยมคารวะระหว่างนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาและนายลี จ้านซู ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน สำเร็จลงได้ด้วยคำชี้แนะที่มีคุณค่ายิ่งของ อาจารย์กู่เกียรติ ภูมิรัตน์ ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา ขอขอบพระคุณอาจารย์ของสถาบันพระปกเกล้าทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในงานเขียน การประยุกต์ใช้ในการทำงาน และเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตประจำวัน

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ของสถาบันพระปกเกล้าทุกท่านที่ให้ความรู้ การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกทุกประการในการศึกษา “หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13 พ.ศ. 2564” และขอขอบพระคุณเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้บังคับบัญชาทุกระดับในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในสถาบันอันทรงเกียรติแห่งนี้ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการทำงานเพื่อประเทศชาติต่อไป

ว่าที่ร้อยโท เจนฤทธิ์ ทองคำผดุง
นักศึกษหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13
สถาบันพระปกเกล้า
เมษายน 2565

สารบัญ

สารบัญ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	2
1.3 ประเด็นการศึกษา	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา	3
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี	5
2.1 แนวคิดการทูตรัฐสภา	5
2.2 แนวคิดผลประโยชน์แห่งชาติ	7
2.3 แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561-2564	9
2.4 แนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน	9
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	11
3.1 รูปแบบการศึกษา	11
3.2 ขอบเขตการศึกษา	11
3.3 วิธีการศึกษา	12
บทที่ 4 ผลการศึกษา	15
4.1 ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลประกอบการสนทนา	15
4.2 เนื้อหาและองค์ประกอบของข้อมูลประกอบการสนทนา	16
4.3 ความเหมือน/ความแตกต่างของทั้งสองประเทศ	17
4.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการเขียนประเด็นประกอบการสนทนา	19
4.5 เปรียบเทียบประเด็นประกอบการสนทนาก่อนและหลังการเพิ่มประสิทธิภาพ	22
4.6 บทวิเคราะห์	23

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	26
5.1 บทสรุป	26
5.2 ข้อเสนอแนะ	28
บรรณานุกรม	29
ภาคผนวก	
ตัวอย่างประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะ	30
ประวัติผู้ศึกษา	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศต่าง ๆ ในโลกล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันไม่ว่าจะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งการจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันได้นั้น จะต้องมิตัวกลางที่แสดงบทบาทเป็นตัวเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น รัฐ หรือองค์การระหว่างประเทศ แต่ในยุคปัจจุบันที่ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีตัวแสดงที่หลากหลายขึ้น และหลายครั้งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐด้วย เช่น องค์การพัฒนาเอกชน (NGO) ขบวนการก่อการร้าย กลุ่มความเคลื่อนไหวทางสังคม (Social movement) รวมทั้งกลุ่มเชื้อชาติและศาสนาต่าง ๆ นอกจากนี้ ในยุคที่ข้อมูลข่าวสารสามารถส่งต่อ เคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว ประเทศใดสามารถถือครองข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไว้ในมือได้มากกว่า ย่อมมีความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยเฉพาะประเทศที่มีอำนาจทางเทคโนโลยีที่เหนือกว่าสามารถกำหนดและแสดงอำนาจเหนือประเทศที่มีอำนาจทางด้านนี้ได้อย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จาก ปัจจุบันหลายประเทศมักจะพัฒนาประเทศด้วยการใช้เทคโนโลยีนำหน้า หรือการใช้สื่อที่มีอยู่คอยชี้นำและโฆษณาชวนเชื่อได้ตามที่ต้องการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นฝ่ายเลขานุการของสภาผู้แทนราษฎร ในที่นี้จะเรียกรวมว่าเป็นรัฐสภาในฐานะองค์กรนิติบัญญัติ โดยภารกิจด้านต่างประเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีอยู่ 3 ประการหลัก ๆ คือ การส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านรัฐสภาระดับทวิภาคี การส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านรัฐสภาระดับพหุภาคี และภารกิจด้านการแปลและล่าม ในกรณี ภารกิจดังกล่าวจะสำเร็จลุล่วงไปได้ จะต้องอาศัยองค์ความรู้ของบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวอย่างเต็มความสามารถ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนให้รัฐสภาแสดงบทบาทหน้าในเวทีระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561-2564 นั้น ได้กำหนดไว้ทั้งหมด 4 ยุทธศาสตร์ ส่วนภารกิจด้านต่างประเทศของสำนักงานจะอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ โดยมีเป้าประสงค์คือ สถาบันนิติบัญญัติมีความสัมพันธ์อันดีและผลักดันให้เกิดความร่วมมือในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศและประชาคมอาเซียน ดังนั้น การจะทำให้สถาบันนิติบัญญัติของชาติมุ่งสู่เป้าหมายดังกล่าว การศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะ จึงนับว่าเป็นกลไกสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

งานเขียนชิ้นนี้มุ่งเน้นการศึกษาเรื่องการส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านรัฐสภาระดับทวิภาคี ซึ่งมีหน้าที่กระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศด้านรัฐสภา เช่น งานพิธีการทูต งานเลี้ยงรับรอง

การรับรองการเยือน การเป็นเลขานุการคณะในโอกาสที่คณะผู้แทนรัฐสภาเดินทางไปเยือนต่างประเทศ และงานเยี่ยมคารวะบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ ทั้งนี้ หนึ่งในภารกิจที่มีความสำคัญยิ่งประการหนึ่งคือ การรับรองบุคคลสำคัญในการเยี่ยมคารวะซึ่งจะต้องมีการจัดทำประเด็นสนทนา การจัดบันทึกการสนทนา และสรุปบันทึกการสนทนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างพลังอำนาจต่าง ๆ ดังนั้น การจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารได้ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้รัฐสภาไทยสามารถมีบทบาทนำในเวทีโลก และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศต่าง ๆ ได้อย่างภาคภูมิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะที่ประเทศไทยอยู่ในช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง มีการวางแผนพัฒนา และปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ

สำหรับการเขียนประเด็นประกอบการสนทนาให้ประธานรัฐสภาเพื่อใช้ในการสนทนาหารือข้อราชการกับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศนั้น การเขียนต้องอาศัยข้อมูลจากหลายแหล่งทั้งจากกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สำนักข่าวกรองแห่งสหรัฐอเมริกา สำนักข่าวกรองแห่งชาติของไทย ฯลฯ ซึ่งย่อมเป็นไปได้ที่จะนำข้อมูลทั้งหมดมาใส่และนำเสนอต่อประธานรัฐสภา แต่ต้องมีการกลั่นกรองย่อยให้เป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง และต้องขึ้นอยู่กับตำราของประธานรัฐสภาและสถานการณ์ของโลกปัจจุบันด้วย ซึ่งปัญหาหลักที่พบในปัจจุบันคือ การมีข้อมูลที่มากเกินไป ประกอบกับสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ประธานรัฐสภาในฐานะผู้ใช้ข้อมูลมีตำราให้ปรับเปลี่ยนการเขียนประเด็นประกอบการสนทนาให้ลุ่มลึกและกว้างขวางขึ้น จึงกลายเป็นที่มาของการศึกษาครั้งนี้

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาเนื้อหา และบริบทของปัญหาของการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะระหว่างประธานรัฐสภากับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ

1.2.2 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะระหว่างประธานรัฐสภากับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ

1.3 ประเด็นการศึกษา

การศึกษาขั้นนี้เป็นการศึกษาการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะระหว่างประธานรัฐสภาในฐานะประมุขของฝ่ายนิติบัญญัติและบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ เช่น ประธานรัฐสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร เอกอัครราชทูต เป็นต้น โดยศึกษาและแสดงให้เห็นตั้งแต่องค์ประกอบเนื้อหา ขั้นตอน ตลอดจนปัญหาที่พบ และการเสนอแนะแนวทางการจัดทำประเด็นประกอบการ

สนทนา ซึ่งจะทำให้ประธานรัฐสภามีข้อมูลประกอบการสนทนาหารือข้อราชการที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายมากขึ้น

การศึกษาจะใช้แนวคิดการทูตรัฐสภาอธิบายถึงการดำเนินการทางการทูตแบบทวิภาคีโดยฝ่ายนิติบัญญัติผ่านการเยี่ยมคารวะ ซึ่งจะทำให้เห็นกลไกการทำงานของรัฐสภาในด้านต่างประเทศผ่านแนวคิดนี้ ประกอบกับทฤษฎีผลประโยชน์แห่งชาติเพื่ออธิบายให้เห็นถึงหลักการและเหตุผลในการเขียนประเด็นประกอบการสนทนาที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ของชาติเป็นหลักในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ด้านการเมือง นิติบัญญัติ ความร่วมมือระหว่างกัน เศรษฐกิจหรือแม้กระทั่งสังคม จะทำให้เข้าใจภาพรวมของการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาได้มากขึ้น และแนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพมาประกอบการอธิบาย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนะแนวทางการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาที่ดีขึ้นกว่าเดิมและตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้นำข้อมูลไปใช้

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาชิ้นนี้เป็นการศึกษาเฉพาะการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะในระดับประธานรัฐสภากับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศเท่านั้น โดยศึกษากรณีการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะระหว่างนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา กับนายลี จ้านซู ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative approach) โดยศึกษาจากหนังสือ เอกสาร บทความ ข้อมูลจากกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และประเด็นข่าวที่สำคัญในช่วงเวลานั้น ๆ มาประกอบ

ผลการศึกษาจะเกิดจากการวิเคราะห์ศึกษาถึงระบอบการเมือง เศรษฐกิจและแนวคิดของผู้บริหารของสาธารณรัฐประชาชนจีนว่ามีความสำคัญอย่างไร นโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์ส่งผลอย่างไรต่อการเมืองระหว่างประเทศและความสัมพันธ์ต่อประเทศไทย โดยการนำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาวิเคราะห์ อธิบายถึงปรากฏการณ์ ตลอดจนนำข้อคิดเห็นที่เกิดจากการพูดคุยหารืออย่างไม่เป็นทางการของผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดทำข้อมูลประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะให้ประธานรัฐสภามาวิเคราะห์และชี้ให้เห็นถึงจุดที่ต้องพัฒนาการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามตำราของประธานรัฐสภามากยิ่งขึ้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้นักวิเทศสัมพันธ์ทราบบริบทของปัญหา และเห็นแนวทางในการพัฒนาการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถตอบสนองการทำงานด้านต่างประเทศตามตำรในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของประธานรัฐสภาและผลประโยชน์แห่งชาติได้

6.2 ประธานรัฐสภามีข้อมูลประกอบการสนทนาที่ดี กว้างและเจาะลึกมากขึ้น สามารถนำไปหารือข้อราชการได้อย่างดี ตอบสนอง ทันท่วงทีเหตุการณ์ สร้างบทบาทนำในทางการทูตรัฐสภา ตลอดจนสื่อมวลชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปอ้างอิงและใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี

การศึกษาวิเคราะห์การจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะระหว่างประธานรัฐสภากับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ เป็นการศึกษาในด้านการต่างประเทศ ดังนั้น แนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาวิเคราะห์และอธิบายนั้นจะเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการระหว่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ในที่นี้จะนำเสนอและหยิบยกแนวคิดการทูตรัฐสภา (Parliamentary Diplomacy) และแนวคิดผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interests) มาอธิบายถึงความเป็นมาและเรื่องที่สำคัญอย่างไร ก่อนที่จะหยิบยกแนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพมาใช้อธิบายการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะว่า เนื้อหา องค์ประกอบ ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลประกอบการสนทนานั้นเป็นอย่างไร ตลอดจนเผยให้เห็นถึงปัญหาที่พบ และเสนอแนวทางการพัฒนาอันมาจากการศึกษาจากเอกสารประสบการณ์การทำงานและการสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะให้แก่ประธานรัฐสภา รายละเอียด ดังนี้

2.1 แนวคิดการทูตรัฐสภา (Parliamentary Diplomacy)

การดำเนินนโยบายต่างประเทศ เป็นที่ทราบกันดีที่ว่า รัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายและดำเนินนโยบายว่าจะไปในทิศทางใดต่อกระแสโลกในเวลานั้น แต่รัฐสภาในฐานะองค์กรนิติบัญญัติก็มีการดำเนินการทางการทูตเช่นเดียวกัน แม้จะไม่ใช้การทูตแบบดั้งเดิม แต่การดำเนินนโยบายด้านต่างประเทศของรัฐสภาสามารถส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนได้ การดำเนินการทางการทูตของรัฐสภานี้จึงมีผู้นิยามไว้ว่าเป็นการทูตรัฐสภา (Parliamentary Diplomacy)

การทูตรัฐสภาเป็นการทูตสาธารณะที่มีประชาชนเป็นพื้นฐานในฐานะที่รัฐสภาเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นการทูตแนวใหม่ที่จะเข้ามาแทนที่การทูตดั้งเดิมในฐานะการทูตที่เพิ่มทางเลือกให้แก่คู่ภาคีสมาชิกทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีในทุกประเด็นปัญหาในเวทีระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติและประชาชน การทูตรัฐสภาเป็นการทูตที่มีศักยภาพในตัวเอง เนื่องจากมีความคล่องตัวและอ่อนตัวในการนำมาใช้ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเจรจาต่อรอง การระงับข้อพิพาท ข้อขัดแย้ง และแสวงหาข้อริเริ่มใหม่ ๆ เพื่อดุลยภาพระหว่างประเทศ (สุภาสิณี : 2553, 15)

การทูตรัฐสภาดำเนินการผ่านความตกลง ความร่วมมือระดับทวิภาคี กลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาระหว่างประเทศ และการพบปะหารือประจำปีผ่านองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ การทูตรัฐสภา

สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาลในการส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับ การทูตแบบเก่าแล้ว การทูตรัฐสภามีความคล่องตัวและยืดหยุ่นมากกว่า

ประโยชน์ของการทูตรัฐสภา จำแนกออกเป็น 3 ประการคือ

1. สนับสนุนการเจรจาสนธิสัญญาระหว่างประเทศ กล่าวคือ รัฐบาลและรัฐสภาได้มีโอกาสปรึกษาหารือกันก่อนที่จะมีการลงนามในสนธิสัญญาต่าง ๆ เพื่อสมาชิกรัฐสภาจะได้นำเอาประเด็นปัญหาและ/หรือผลประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับมาแจ้งให้รัฐบาลได้ทราบ และใช้กลไกของรัฐสภาในการสนับสนุนการลงนามในสนธิสัญญานั้น ๆ ของรัฐบาล

2. สนับสนุนการเจรจาระหว่างรัฐบาลผ่านกระบวนการทางรัฐสภา เช่น การหารือระหว่างรัฐบาลกับคณะกรรมการต่าง ๆ การตั้งกระทู้ถามในการประชุมรัฐสภา รวมถึงการอภิปรายในที่ประชุมรัฐสภา เพื่อให้รัฐบาลมีแนวทางก่อนเข้าสู่การเจรจากับต่างประเทศ

3. ติดตามการทำงานด้านต่างประเทศของรัฐบาล อาทิ การให้สัตยาบันในสนธิสัญญาระหว่างประเทศ การประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการการต่างประเทศ และกระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น

ในทฤษฎีการทูตรัฐสภา สามารถอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ ซึ่งมาจากความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ไม่มีปัญหาที่ตกทอดมาจากประวัติศาสตร์ นำไปสู่การหารือข้อราชการระหว่างกัน การแลกเปลี่ยนการเยือน และเกิดข้อตกลงร่วมมือระหว่างกันในด้านต่าง ๆ ซึ่งการที่ประเทศใดประเทศหนึ่งจะสร้างความสัมพันธ์กับอีกประเทศหนึ่งได้นั้น นอกจากรัฐบาลจะทำหน้าที่ดังกล่าวแล้ว รัฐสภาในฐานะองค์กรนิติบัญญัติยังสามารถแสดงบทบาทนำในเวทีระหว่างประเทศได้ด้วย ดังจะเห็นได้จาก เมื่อเอกอัครราชทูตประเทศต่าง ๆ มารับตำแหน่งในประเทศไทย นอกจากเอกอัครราชทูตจะไปพบปะหารือกับหัวหน้าฝ่ายรัฐบาลคือ นายกรัฐมนตรีแล้ว เอกอัครราชทูตยังมีธรรมเนียมมาพบปะหารือกับประมุขฝ่ายนิติบัญญัติ หรือประธานรัฐสภาด้วย

ในวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งดำเนินมาตั้งแต่ปลายปี 2562 นั้น รัฐสภายังแสดงบทบาทที่สำคัญควบคู่ไปกับฝ่ายรัฐบาลด้วย เช่น กรณีการเยี่ยมคารวะระหว่างประธานรัฐสภา กับประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 การเจรจาคั้งนั้น ประธานรัฐสภาได้ทำหน้าที่ทูตฝ่ายนิติบัญญัติโดยการประสานงานขอความอนุเคราะห์วัคซีน COVID-19 จากจีนเพื่อนำมาให้ประชาชนในประเทศ ตลอดจนการเจรจาลักต้อนให้นักศึกษาไทยทุกระดับได้กลับไปศึกษาต่อที่จีนได้ เนื่องจากได้รับการร้องเรียนจากผู้ปกครองของนักศึกษาไทยที่ศึกษาอยู่ในประเทศจีนว่า จีนยังไม่อนุญาตให้นักศึกษาไทยเดินทางกลับไปศึกษาต่อที่จีนได้จากสถานการณ์

COVID-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก ประธานรัฐสภาจึงได้เจรจาผลักดันให้ประธานสภาประชาชนแห่งชาติจีนช่วยผลักดันในเรื่องดังกล่าวต่อไป นับเป็นการดำเนินนโยบายการทูตรัฐสภาได้อย่างกล้ากล้า ช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ ร่วมกับรัฐบาลได้อีกทางหนึ่ง

2.2 แนวคิดผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interests)

ผลประโยชน์แห่งชาติถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศของประเทศนั้น ๆ ผลประโยชน์แห่งชาติจะมีความหมายหรือลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับการศึกษาของแต่ละชาติ (จุฑาทิพ : 2553, 79) และจะกลายเป็นหัวใจสำคัญของหลักการทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ดังคำที่ว่า “ไม่มีมิตรแท้และศัตรูถาวร มีแต่ผลประโยชน์แห่งชาติเท่านั้น”

2.2.1 ความหมาย

นักวิชาการได้ให้ความหมายของผลประโยชน์แห่งชาติไว้แตกต่างกัน ดังนี้

จอร์จ เอฟ เคนแนน (George F. Kennan) ให้ความหมายไว้ว่า ผลประโยชน์แห่งชาติจะขึ้นอยู่กับการศึกษาของนักการเมืองและนักการทูต ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และความเข้าใจบริบทความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากกว่าประชาชนทั่วไป ตลอดจนมีความรู้และอิสระในการตีความและกำหนดว่า ผลประโยชน์แห่งชาติคืออะไรและเป็นอย่างไร

ไรซ์เชล (Reitzel) ให้ความหมายผลประโยชน์แห่งชาติว่า เป็นสิ่งที่ผู้ตัดสินใจของประเทศนั้นยึดถือว่ามีความสำคัญต่อเอกราช ความมั่นคง ความกินดีอยู่ดีและเกียรติภูมิของประเทศ

2.2.2 ปัจจัยที่กำหนดผลประโยชน์แห่งชาติ

(ก) ความอยู่รอดและความมั่นคงของประเทศ

ผลประโยชน์แห่งชาติที่สำคัญที่สุด คือ การดำรงไว้ซึ่งเอกราชและดินแดน ประเทศชาติต้องทำทุกวิถีทางที่จะรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย จากประวัติศาสตร์โลกสะท้อนให้เห็นว่า การถูกคุกคามหรือรุกรานจากต่างชาติ สามารถทำให้ชาติที่ถูกรุกรานเสียดุลยภาพและชีวิตของประชาชนเพื่อปกป้องดินแดนและความอยู่รอดของประเทศ เนื่องจากหากไม่มีความเป็นรัฐหรืออำนาจอธิปไตยเหลืออีกต่อไปแล้ว การจะปกป้องผลประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ย่อมเป็นไปได้ การปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติในข้อสำคัญนี้ จึงอยู่ที่การเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันอันตรายที่กำลังจะมาถึงประเทศชาติ เช่น การที่ประเทศจีนระดมทรัพยากรและสรรพกำลังทุกอย่างเพื่อต่อสู้กับการรุกรานของอังกฤษและญี่ปุ่น หรือประเทศไทยใช้นโยบายผ่อนปรนหรือไผ่ลู่ลม (Bamboo diplomacy) โดยไทยยอมเสียดินแดนบางส่วนหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจบางอย่างที่เสียเปรียบ เพื่อไม่ต้องตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก

(ข) ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ประเทศใดจะเป็นมหาอำนาจของโลกได้ นอกจากต้องมีความมั่นคงทางการเมืองแล้ว ต้องมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจด้วย ดังนั้น การแสวงหาความมั่นคงปลอดภัยต้องกระทำควบคู่ไปทั้งความมั่นคงและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ บริบททางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับด้านเศรษฐกิจในการเป็นมหาอำนาจและด้านความเป็นผลประโยชน์แห่งชาติใกล้เคียงหรืออาจมากกว่าด้านความมั่นคงด้วย ดังจะเห็นได้จากครั้งปี พ.ศ. 2540 ไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจ จำเป็นต้องไปกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ส่งผลให้ไทยต้องเป็นลูกหนี้ที่จำต้องปฏิบัติตามกฎและระเบียบของประเทศมหาอำนาจหรือองค์กรนั้น ทำให้ต้องสูญเสียผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและศักดิ์ศรีของประเทศไป หรือกรณีที่ดินในฐานะที่ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์แต่ยอมรับเหตุผล เงื่อนไขบางประการของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ด้วยการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) การลงนามเขตการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างมากต่อจีน อีกทั้งยังเป็นการขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจในอีกทางหนึ่งด้วย

(ค) การขยายอำนาจของประเทศ

การขยายอำนาจจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของสถานภาพของรัฐในเวทีระหว่างประเทศ ประเทศที่มีความเข้มแข็งทางการเมืองและเศรษฐกิจ ย่อมมีความได้เปรียบในการมุ่งสู่การเป็นมหาอำนาจโลก เช่น การขยายอิทธิพลของเยอรมนี ญี่ปุ่น ในสงครามโลกครั้งที่ 2 การรวมกลุ่มเป็นสหภาพยุโรปของประเทศต่าง ๆ ในยุโรปเพื่อการเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจเทียบเคียงกับสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

(ง) เกียรติภูมิของประเทศ

เกียรติภูมิของประเทศเปรียบเหมือนศักดิ์ศรีของมนุษย์ กล่าวคือ ต้องรักษาไว้เพื่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของประเทศในเวทีโลก เนื่องจากมีผลกระทบต่อการติดต่อค้าขาย การลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การสร้างสถานทูตของประเทศตนในประเทศต่าง ๆ ให้มีความสง่างามและสวยงาม การที่สหรัฐอเมริกาเข้าทำสงครามต่อต้านการก่อการร้ายในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ความน่าเกรงขามและความเป็นประเทศมหาอำนาจ การที่ประเทศต่าง ๆ ประสงค์จะเป็นเจ้าภาพกีฬาโอลิมปิก สร้างความน่าเชื่อถือและแนะนำให้ประเทศต่าง ๆ รู้จักประเทศของตนเพื่อเกียรติภูมิของประเทศ

2.3 แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561-2564

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีแผนยุทธศาสตร์สำนักงานรวมทั้งหมด 4 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศกำหนดไว้ว่า เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ (สำนักนโยบายและแผน : 2560, 18)

จะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรริเริ่มขึ้น จากกำหนดการในการเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยที่มาถึงในปี 2562 ผ่านการเลือกตั้งทั่วไป ประกอบกับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศหลายเวทีในปี 2561-2562 ทำให้รัฐสภาไทยได้ใช้โอกาสนี้ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือกับนานาประเทศ หลังจากหยุดชะงักมานานหลายปีจากเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 และการกระชับความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับรัฐสภาไทย เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่า ไทยมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐประชาชนจีนทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ด้วย

สำหรับที่มาและเหตุผลของการกำหนดตัวชีวิต/ยุทธศาสตร์นี้ คือ การที่รัฐสภาไทยได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในด้านต่างประเทศควบคู่กับรัฐบาลไทยตลอดมา ที่ผ่านมารัฐสภาไทยได้เข้าไปมีบทบาทที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีในระดับโลก ในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค และในเวทีรัฐสภาอาเซียนระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ เพื่อช่วยแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาคมโลก ด้วยวิถีทางการทูตรัฐสภาในด้านต่าง ๆ ซึ่งจากการประเมินแนวโน้มบริบทของประเทศในอนาคต ภายหลังจากการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ รัฐสภาไทยจะกลับเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศ เคียงคู่กับรัฐบาลไทยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศไทย เพื่อให้เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาคมากขึ้น

2.4 แนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

การทำงานไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรภาครัฐหรือเอกชน ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งหรือทำหน้าที่ใด ย่อมต้องหวังผลลัพธ์ออกมาให้ดีที่สุด หากพบปัญหาต้องพยายามแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี นอกจากนี้ องค์กรทั้งหลายต่างก็มีความเห็นว่า องค์กรจะมีความเจริญก้าวหน้าหรือพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศได้นั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งอยู่ที่ผู้ปฏิบัติงานมีคุณภาพ และสามารถทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เนื่องจากงานต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ ถ้างานไม่มีการพัฒนา เท่ากับว่าทำงานมาก ได้ผลผลิตน้อย แต่ถ้าทำงานน้อยแล้วได้ผลผลิตมาก เท่ากับว่าได้ผลคุ้มค่าในเชิงเศรษฐศาสตร์

การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน มีนักวิชาการให้ความหมายที่แตกต่างกันไป ดังนี้

จอห์น มิลเลท (John D. Millet : 1954, p.4) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพหมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงาน เช่น ความพึงพอใจในการบริการให้กับประชาชน โดยพิจารณาจากการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน รวดเร็วทันเวลา การให้บริการอย่างเพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง

สิริวดี ชูเชิด (สิริวดี : 2559, 32) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพการทำงาน หมายถึง ความสามารถและทักษะในการกระทำของบุคคลของตนเองหรือของผู้อื่นให้ดีขึ้น เจริญขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองและขององค์กร อันจะทำให้ตนเอง ผู้อื่นและองค์กรเกิดความพึงพอใจและสงบสุข

ปีเตอร์สันและพลาวแมน (Peterson & Plowman : 1953, p. 433) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่าประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านธุรกิจว่าหมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต ส่วนในความหมายอย่างกว้างขวาง หมายถึงคุณภาพ (Quality) ของการมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และความสามารถ (Competence and Capacity) ในการผลิต การดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่ถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุด ก็เพื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการในเวลาที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุด เมื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่ดังนั้น แนวความคิดของคำว่า ประสิทธิภาพทางด้านธุรกิจในที่นี้ จึงมีองค์ประกอบ 5 อย่าง คือ ต้นทุน (Cost) คุณภาพ (Quality) ปริมาณ (Quantity) เวลา (Time) และวิธีการ (Method)

เมื่อพิจารณาถึงแนวคิดดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่า การทำงานทุกอย่างต้องมีเป้าหมายและการต้องมีการพัฒนา เพื่อตอบสนองต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ กรณีการเยี่ยมชมการระหว่างประธานรัฐสภากับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศในสมัยก่อนกับยุคปัจจุบันย่อมมีความแตกต่างกัน กรณีการระบาดของ COVID-19 ก็มีผลกระทบโดยตรงที่ทำให้เนื้อหาสาระของการพบปะหรือต้องเปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่มีอยู่จำนวนมาก และมีประเด็นผลักดันภายใต้บริบทของการแพร่ระบาด ย่อมต้องคิดและวางแผนไว้ว่า จะเขียนประเด็นประกอบการสนทนาอย่างไรจึงจะตอบโจทย์ของประธานรัฐสภาในฐานะผู้นำไปใช้ประโยชน์โดยตรง

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยหัวข้อ “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนา : ศึกษากรณีการเยี่ยมชมคารวะระหว่างนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาและนายลี จ้านซู ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน” มีวิธีการ ขอบเขต และรูปแบบการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 รูปแบบการศึกษา

การศึกษาชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative study) ใช้วิธีศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลของประเทศที่ต้องการจะเขียนประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมชมคารวะจากเอกสาร บทความทางวิชาการ สถิติต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลจากกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในส่วนนี้จะเป็นส่วนการนำตรงจากการทำงานของผู้ศึกษา นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์ถึงวัตถุประสงค์ของการเยี่ยมชมคารวะว่า มีอะไรบ้างที่จะต้องใส่ไปในประเด็นประกอบการสนทนาที่จะหยิบยกขึ้นมาหารือ รวมทั้งสถานการณ์ในช่วงก่อนและหลังสถานการณ์ระบาด COVID-19 แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกับหลักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิดการทูตรัฐสภา (Parliamentary Diplomacy) แนวคิดผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interests) แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561-2564 และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

3.2 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมชมคารวะระหว่างประธานรัฐสภา กับประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 เท่านั้น โดยศึกษาจากประสบการณ์ตรงของผู้ศึกษาในฐานะที่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเขียนประเด็นสนทนาเยี่ยมชมคารวะให้ประธานรัฐสภามาหลายปี ศึกษาจากเอกสาร บทความทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาให้ตอบสนองต่อสถานการณ์ปัจจุบันและตรงตามวัตถุประสงค์การนำไปใช้ยิ่งขึ้น

3.3 วิธีการศึกษา

การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative study) เป็นการศึกษาโดยเน้นไปที่อารมณ์ ความรู้สึก นึกคิด คุณค่าของมนุษย์และพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อหาเหตุผลและตอบคำถามว่าทำไม (why) อย่างไร (how) ในการศึกษาครั้งนี้จึงใช้วิธีการศึกษา ดังนี้

3.3.1 ศึกษาจากข้อมูลทางวิชาการพื้นฐานที่สำคัญ ลำดับแรกต้องศึกษายุทธศาสตร์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561-2564 ก่อนว่ามียุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศอย่างไร มีทิศทางไปในแนวไหน เพื่อให้แผนการจัดทำข้อมูลประกอบการสนทนามุ่งไปสู่เป้าหมายและตอบวัตถุประสงค์ได้ หลังจากนั้นจึงศึกษาข้อมูลทั่วไป ข้อมูลรัฐสภาและความสัมพันธ์ด้านรัฐสภาระหว่างไทยกับประเทศนั้น ๆ ก็เป็นส่วนสำคัญ เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลหลักในการดำเนินนโยบายการทูตรัฐสภา และสิ่งสำคัญที่ต้องหยิบยกมาพิจารณาศึกษาคือ ข่าวสาร บทความทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น ๆ เพื่อมาวิเคราะห์ถึงประเด็นร้อนในสถานการณ์ปัจจุบัน และเชื่อมโยงไปสู่การกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศในที่สุด

(ก) วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการเยี่ยมคารวะ

ในการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะให้แก่ประธานรัฐสภานั้น ก่อนอื่นต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ของการหารือก่อนว่า ผู้ที่จะมาพบปะหารือมีวัตถุประสงค์อะไร เพื่อสามารถกำหนดขอบเขตของเนื้อหาและนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาเขียน มิฉะนั้นแล้ว จะทำให้ขอบเขตเนื้อหามีความกว้างและมีจำนวนมากเกินไป ไม่สามารถนำไปใช้งานได้จริง แต่หากได้ศึกษาและทราบถึงวัตถุประสงค์ของการหารือแล้ว การเขียนประเด็นประกอบการสนทนาจะมีทิศทางที่ชัดเจนและอยู่ในกรอบของการเจรจา

(ข) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศที่บุคคลสำคัญชาวต่างประเทศที่มาสนทนาด้วยนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเขียนประเด็นประกอบการสนทนา เนื่องจากภูมิหลัง ความสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างกันจะทำให้มองเห็นทิศทางของการจัดทำประเด็น หากความสัมพันธ์ด้านใดได้ขาดช่วงขาดตอนไป ผู้เขียนประเด็นควรใช้เทคนิคอย่างไรในการฟื้นฟูและกระชับความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นขึ้นมา หรือหากมีความสัมพันธ์ที่ดีอยู่แล้ว จะใช้วาทีลป่ออย่างไรที่จะเพิ่มพูนความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

(ค) วิเคราะห์สถานการณ์ก่อนและระหว่างการระบาดของ COVID-19

สถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 ซึ่งเริ่มดำเนินมาตั้งแต่ปลายปี 2562 โดยมีจุดเริ่มต้นของการระบาดที่เมืองอู่ฮั่น สาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น สร้างผลกระทบและก่อให้เกิดปัญหาในหลาย ๆ ด้านไปทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมืองที่ริเริ่มและขยายวงไปสู่การแข่งขันในการขยายอิทธิพล

ด้านวัคซีน เศรษฐกิจ และสังคม ปัญหาดังกล่าวทำให้กลายเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ประมุขฝ่ายนิติบัญญัติต้องหยิบยกขึ้นมาพูดคุยและผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ โรคระบาดดังกล่าวยังส่งผลให้สาธารณรัฐประชาชนจีนเปลี่ยนแปลงนโยบายการเข้าประเทศ ส่งผลกระทบในด้านต่าง ๆ กับประเทศไทย ทำให้การเขียนประเด็นสนทนาต้องปรับเพื่อให้ทันกับสถานการณ์

3.3.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาอธิบายปรากฏการณ์

การศึกษางานเขียนเชิงวิชาการ หากไม่มีแนวคิดทฤษฎีมารองรับ ย่อมทำให้งานเขียนนั้นไม่มีความน่าเชื่อถือ หรือไม่มีน้ำหนัก เนื่องจากว่าการจะพิสูจน์หรือตอบผลการศึกษา ย่อมต้องนำแนวคิดทฤษฎีมาเป็นหลักในการอธิบายด้วย ซึ่งในการศึกษานี้ จะนำแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ มาอธิบายและวิเคราะห์ดังนี้

(ก) แนวคิดการทูตรัฐสภา

การทูตรัฐสภาหมายถึง การที่สมาชิกรัฐสภาทำหน้าที่เป็นเสมือนทูตเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยกับประเทศต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระชับความสัมพันธ์ อธิบายหรือแก้ไขปัญหาควคุมคู่ไปกับฝ่ายบริหาร หมายความว่า การเขียนประเด็นประกอบการสนทนาเพื่อให้ประธานรัฐสภาทำหน้าที่ดังกล่าว จะต้องไม่ขัดแย้งกับนโยบายของรัฐบาล แต่จะทำงานคู่ขนานไปพร้อมกับรัฐบาลเพื่อผลประโยชน์ของชาติ

(ข) แนวคิดผลประโยชน์แห่งชาติ

การเขียนประเด็นประกอบการสนทนาเยียมการวระนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำแนวคิดผลประโยชน์แห่งชาติมาวิเคราะห์ เนื่องจากทุกประโยค ทุกประเด็นที่นำเสนอให้ประธานรัฐสภาอ่านนั้น ล้วนแล้วแต่มีผลประโยชน์แห่งชาติเป็นเป้าหมายทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวาระการเยียมการวระระหว่างประธานรัฐสภา กับประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 มีประเด็นให้ศึกษาทั้งเรื่องฉลองครบ 100 ปี พรรคคอมมิวนิสต์จีน วัคซีน นักศึกษาไทยในจีน สายการบินพาณิชย์ที่บินเข้าออกระหว่างไทย-จีน ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นประเด็นที่ประธานรัฐสภาได้พูดคุยหารือเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติอย่างชัดเจน

(ค) ยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การวิเคราะห์โดยการนำยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมาร่วมพิจารณาด้วย เพื่อให้เห็นภาพใหญ่ของการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยียมการวระ ยุทธศาสตร์ของสำนักงาน เสมือนหลักใหญ่ใจความสำคัญว่า รัฐสภาไทยจะมีบทบาทอย่างไรในเวทีระหว่างประเทศ ตลอดจนกระชับความสัมพันธ์ด้านรัฐสภาทวิภาคีในด้านใดและทิศทางใด เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานและเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

(ง) แนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

การปฏิบัติงานทุกอย่าง ไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรภาครัฐหรือเอกชน ย่อมต้องหวังผลจากการทำงานที่ได้ผลลัพธ์สูง มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการได้ นอกจากนี้ การทำงานทุกอย่าง เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ต้องมีการพัฒนาหรือมีการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ได้ผลลัพธ์ที่มากขึ้น ดังนั้น การจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะเช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่าในอดีตจะได้มีรูปแบบหรือเคยปฏิบัติในแบบเดิมมาอย่างยาวนาน แต่เมื่อเวลาผ่านไป สถานการณ์ บริบทต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป ย่อมต้องมีการพัฒนาหรือปรับตัว เพื่อให้การเขียนข้อมูลหรือประเด็นต่าง ๆ มีความครอบคลุม ลึกและนำไปใช้งานได้จริงต่อไป

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นประกอบกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 ข้อมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์ได้แล้ว จะได้ผลลัพธ์หรือผลการศึกษามาแสดงให้เห็นถึงเนื้อหา ปัญหาที่พบบ่อยเกิดจากสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป และเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาให้แก่ประธานรัฐสภาในฐานะประมุขฝ่ายนิติบัญญัติให้ดียิ่งขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษา

รัฐสภาเป็นองค์กรนิติบัญญัติระดับชาติ มีหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานธุรการซึ่งทำหน้าที่เหมือนเป็นฝ่ายเลขานุการของรัฐสภา 2 หน่วย คือ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ตาม การศึกษาชิ้นนี้ จะกล่าวถึงสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีการจัดโครงสร้างการทำงานเป็นหลาย ๆ ด้าน เช่นเดียวกับองค์กร หน่วยงานอื่น ๆ แบ่งการทำงานออกเป็น 20 สำนัก เช่น งานด้านพัฒนาบุคลากร งานด้านกฎหมาย งานด้านการประชุม งานด้านกรรมาธิการ และงานด้านต่างประเทศ เป็นต้น สำหรับงานด้านต่างประเทศของรัฐสภานั้น จะมีหน่วยงานรับผิดชอบที่แบ่งออกเป็น 3 สำนัก คือ สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และสำนักภาษาต่างประเทศ มีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบแตกต่างกันออกไป สำหรับการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะนั้น จะเป็นการปฏิบัติงานที่อยู่ภายใต้สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เจ้าหน้าที่ในสังกัดจะมีหน้าที่จัดทำข้อมูลและประเด็นประกอบการสนทนาในโอกาสที่มีบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็เนกอัครราชทูต ประธานรัฐสภา หรือตำแหน่งระดับสูง อื่น ๆ มาขอเข้าเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภา เจ้าหน้าที่จะต้องเตรียมข้อมูลของประเทศนั้น ๆ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ประธานรัฐสภาอ่านเพื่อทราบข้อมูลก่อนที่จะไปเจรจากับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศดังกล่าว เพื่อให้การเจรจานั้นราบรื่น และประเทศชาติได้ผลประโยชน์สูงสุด

4.1 ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลประกอบการสนทนา

การจัดทำข้อมูลประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

4.1.1 เมื่อทราบว่าจะมีบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศขอเข้าพบปะหารือ หรือเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภาผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตหรือกระทรวงการต่างประเทศนั้น จะต้องประสานงานกับกลุ่มงานพิธีการทูต สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อให้ทราบรายละเอียดของวัน เวลา วัตถุประสงค์การมาเยือน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เนื่องจากผลของการหารือหรือข้อราชการย่อมส่งผลกระทบต่อบทบาทของประเทศไทยและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้

4.1.2 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบประเทศของผู้มาเยือนจากกระทรวงการต่างประเทศเพื่อขอข้อมูลเชิงลึก เช่น ท่าทีของประเทศนั้น ๆ ต่อประเทศไทย เป็นต้น

4.1.3 จัดทำข้อมูลประกอบการสนทนาในการเข้าเยี่ยมคารวะ โดยการปรับปรุงข้อมูลด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมให้ทันสมัย โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดหัวข้อในการหารือให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการหารือและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยใช้แหล่งข้อมูลหลัก ๆ จากกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และธนาคารโลก เป็นต้น

4.1.4 เมื่อวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลครบแล้ว จึงสังเคราะห์เนื้อหาสรุปเป็นหัวข้อย่อสำหรับการสนทนา ดังจะกล่าวต่อไปในหัวข้อ 4.2 และนำข้อมูลทั้งหมดให้ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน และผู้อำนวยการสำนักตรวจ/แก้ไข

4.1.5 แก้ไขข้อมูลตามคำริ นำเข้าเล่ม มอบให้แก่ประธานรัฐสภาและผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

4.2 เนื้อหาและองค์ประกอบของข้อมูลประกอบการสนทนา

การจะศึกษาการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาได้อย่างเข้าใจนั้น จะต้องทราบก่อนว่า ประเด็นประกอบการสนทนาประกอบไปด้วยหัวข้อและเนื้อหาอะไรบ้าง ในส่วนนี้ จะอธิบายให้เห็นถึงองค์ประกอบและเนื้อหาของประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะ ดังนี้

4.2.1 ประเด็นที่น่าสนใจประกอบการสนทนา ข้อมูลในส่วนนี้เป็นเสมือนบทสรุปผู้บริหาร (Executive summary) โดยจะคัดเฉพาะประเด็นสำคัญที่คาดว่าทั้งสองฝ่ายจะหยิบยกนำมาสนทนา ต้องวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ หรือผลกระทบต่าง ๆ ที่มีต่อรัฐสภาไทยและรัฐสภาต่างประเทศ ตลอดจนท่าทีของประเทศหรือองค์กรนั้น ๆ มีต่อประเทศไทย เนื้อหาในส่วนนี้มีความยาวประมาณไม่เกิน 4-5 หน้า

4.2.2 ชีวิตประวัติผู้เข้าเยี่ยมคารวะ อาจเพิ่มรายนามคณะผู้มาเยือนและกำหนดการเยือน ในกรณีเป็นการเยือนรัฐสภาไทยแบบหมู่คณะ โดยขอข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สำหรับกรณีชีวิตประวัติหากไม่มี อาจต้องค้นหาจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีข้อมูลประกอบการเยือนต่างประเทศของคณะผู้แทนรัฐสภาไทยต้องประสานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะเดินทางว่า มีกำหนดการพบปะกับบุคคลสำคัญใดบ้าง และมีวัตถุประสงค์ในการหารือในเรื่องใด

4.2.3 รัฐสภาต่างประเทศ คือ ข้อมูลรัฐสภาประเทศของผู้เข้าเยี่ยมคารวะสามารถตรวจสอบสถานะข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น www.electionguide.com และ www.ipu.org

4.2.4 รัฐสภาไทย คือ ข้อมูลโดยสังเขปของรัฐสภาไทย โดยต้องตรวจสอบตลอดเวลาว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เช่น จำนวนสมาชิก สามารถตรวจสอบข้อมูลที่กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักบริหารงานกลาง

4.2.5 ความสัมพันธ์ด้านรัฐสภาไทยกับรัฐสภาต่างประเทศ เป็นการรายงานข้อมูลการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันของรัฐสภาทั้งสองประเทศ สามารถตรวจสอบข้อมูลได้จากกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

4.2.6 ข้อมูลกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทยกับต่างประเทศ ข้อมูลในส่วนนี้สามารถติดต่อขอได้จากกลุ่มงานความสัมพันธ์รัฐสภาทวิภาคี สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

4.2.7 ข้อมูลสถานการณ์การเมืองที่สำคัญ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ของประเทศนั้นในช่วงเวลานั้น สามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ ประเทศนั้น, www.nia.go.th และ www.usip.org ฯลฯ

4.2.8 ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของประเทศที่มาเยี่ยมคารวะและของไทย ได้แก่ ข้อมูลสรุปสถิติทางเศรษฐกิจของต่างประเทศ มูลค่าการนำเข้า-ส่งออก และสินค้าเข้าสินค้าออกที่สำคัญ สามารถสืบค้นได้จาก www.moc.go.th และ www.cia.gov

4.2.9 ข้อมูลทั่วไปของประเทศต่าง ๆ อาทิ ข้อมูลลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ข้อมูลด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจการค้า ความสัมพันธ์กับประเทศไทยในด้านต่างๆ ความตกลงร่วมกัน ฯลฯ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้อาจมาจากหลายแหล่งข้อมูล เช่น จากหนังสือพิมพ์ หรือระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมักเป็นการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต โดยสามารถสืบค้นได้จาก www.mfa.go.th, www.nia.go.th, www.cia.gov และ www.worldbank.org เป็นต้น

4.2.10 ข่าว/บทความที่น่าสนใจ เป็นเนื้อหาที่สำคัญเช่นกัน ควรหาข่าวที่มีความเป็นปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปประกอบการสนทนามากที่สุด นอกจากนี้ อาจใส่ข้อมูลอื่นที่จำเป็นและเกี่ยวข้องได้อีกตามที่เห็นสมควร

4.3 ความเหมือน/ความแตกต่างของทั้งสองประเทศ

ในการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาให้ประธานรัฐสภาในโอกาสที่บุคคลสำคัญชาวต่างประเทศขอเข้าพบปะสนทนาเยี่ยมคารวะนั้น โดยทั่วไปจะเขียนประเด็นประกอบการสนทนาตามองค์ประกอบและเนื้อหาตั้งที่ได้กล่าวไปในข้อ 4.2 แต่ในการศึกษาวาระการเยี่ยมคารวะระหว่างประธานรัฐสภากับประธานสภาประชาชนแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน จะพบว่า ปัจจัยความเหมือนและความแตกต่างของทั้งสองประเทศ ทำให้การเขียนประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะต้องมีความ

แตกต่างจากเดิม ประกอบกับประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความแตกต่างทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมตลอดจนด้านการทูต นับเป็นปัจจัยที่ต้องนำมาพิจารณาในการเขียนประเด็น ประกอบการสนทนา อาจจะเปรียบเทียบให้เห็นดังตารางนี้

ประเทศ/ปัจจัย	ประเทศไทย	สาธารณรัฐประชาชนจีน
ระบอบการปกครอง	ปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง มีสภา ผู้แทนราษฎร	ปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ มี พรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้คิดและ ออกนโยบาย รัฐบาลเป็นเพียง องค์กรที่นำนโยบายมาปฏิบัติ
สิทธิเสรีภาพ	ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการ แสดงความคิดเห็นโดยเสรี ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบ ของบ้านเมือง	ประชาชนถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะการต่อต้านพรรคและ รัฐบาล
ระบบเศรษฐกิจ	ทุนนิยมเสรี	ทุนนิยมเสรี
สถานการณ์ COVID-19	มีผู้ติดเชื้อสะสม 2.261 ล้านคน (มกราคม 2565)	มีผู้ติดเชื้อสะสม 1.036 แสนคน (มกราคม 2565)
ความเข้มข้นของมาตรการ ควบคุม COVID-19	รัฐบาลใช้นโยบายควบคุมแบบ Hammer and dance คือ การ ควบคุมแบบเข้มงวดและผ่อน คลาย สลับกันไปตามความ รุนแรงของการแพร่ระบาด เพื่อ รักษาความสมดุลระหว่างการ ควบคุมโรคและเศรษฐกิจที่ยัง ดำเนินต่อไปได้	รัฐบาลใช้นโยบายควบคุมแบบ zero COVID คือ การควบคุม แบบเข้มข้นตลอดเวลา ยอมรับ ไม่ได้ที่จะให้มีผู้ติดเชื้อใน ประเทศ ผลของนโยบายนี้ทำให้ เกิดอุปสรรคในการเดิน ทางเข้าออกประเทศและส่งผล กระทบทางเศรษฐกิจ
การใช้วัคซีน COVID-19	ยังไม่สามารถผลิตวัคซีนขึ้นเองได้ ทำให้ต้องซื้อและนำเข้าจาก	เป็นผู้ผลิตวัคซีน สามารถพึ่งพา ตนเองโดยนำมาฉีดให้ประชาชน

	ต่างประเทศเพื่อนำมาใช้อย่าง ฉุกเฉิน เฉพาะหน้า	ในประเทศ นอกจากนี้ ยัง สามารถส่งออก จำหน่าย และ ใช้การทูตวัคซีนกับประเทศ ต่าง ๆ ได้
--	--	--

4.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการเขียนประเด็นประกอบการสนทนา

ในสถานการณ์ปกติ การเยี่ยมคารวะระหว่างประธานรัฐสภากับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ ข้อมูลที่จัดเตรียมให้ประธานรัฐสภานั้นจะเป็นประเด็นประกอบการสนทนาในลักษณะเพื่อประกอบการเจรจาหรือในด้านการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศทั่ว ๆ ไป แต่ในกรณีการเยี่ยมคารวะระหว่างประธานรัฐสภากับประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นกรณีศึกษาครั้งนี้ มีประเด็นความพิเศษและบริบทที่แตกต่างจากเดิมที่ต้องพิจารณา ดังนี้

4.4.1 คู่สนทนามีตำแหน่งระดับสูงและทรงอิทธิพลในประเทศ

ตำแหน่งประธานสภาประชาชนแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน ถือเป็นผู้นำระดับสูง ลำดับที่ 2 ของประเทศ รองจากประธานาธิบดี ดังนั้น การเขียนเนื้อหาส่วนนี้ นอกจากจะมีการระบุชื่อ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงานแล้ว ควรต้องเพิ่มเติมข้อมูลสำคัญเชิงลึกของบุคคลนั้น ๆ ด้วย เช่น ประสบการณ์ทำงานในสมัยวัยหนุ่ม ที่แสดงถึงความสนิสนมหรือผลงานชิ้นเอกที่เคยทำแล้วประสบความสำเร็จในอดีต เพื่อให้รู้ข้อมูลพื้นฐานและเบื้องหลังแนวคิดเชิงลึกของ คู่สนทนา ทำให้การสนทนามีความใกล้ชิดกันหรือรู้จักกันมากขึ้น เพื่อกระชับความสัมพันธ์ในระดับที่ใหญ่ขึ้นไป

4.4.2 วาระการเฉลิมฉลองครั้งใหญ่

การเข้าเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภาของบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นวาระปกติทั่วไป เช่น การแนะนำตัวในโอกาสเข้ารับตำแหน่งใหม่หรือการอำลาในโอกาสพ้นจากตำแหน่งของเอกอัครราชทูต การกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ และการเจรจาหรือข้อราชการต่าง ๆ แต่กรณีการศึกษานี้ ถือเป็นวาระพิเศษที่ต้องมีการพบปะหารือกับผู้นำระดับสูงระหว่างกัน คือ การเฉลิมฉลองในโอกาสครบ 100 ปี การก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ค.ศ. 1921-2021) ดังนั้น ในวาระการเฉลิมฉลองที่ยิ่งใหญ่สำคัญของประเทศคู่เจรจาผู้จัดทำประเด็นประกอบการสนทนาต้องเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย ไม่ว่าจะเป็น

ก. สารระสำคัญการประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ ๕ (ครั้งล่าสุด) ของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ชุดที่ 19 ที่จัดประชุมไปในเดือนตุลาคม 2563 เพื่อให้ทราบถึงแนวคิด เป้าหมาย และผลงานของพรรคคอมมิวนิสต์ ทำให้ฝ่ายไทยสามารถนำมาวิเคราะห์ถึงการเจรจาหรือหรือแสดงความชื่นชมยินดีได้เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

ข. การประชุมระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีนกับพรรคการเมืองอาเซียน ซึ่งเป็นการจัดประชุมครั้งแรกเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2563 ณ เมืองหนานหนิง มีพรรคการเมืองกว่า 40 พรรค หัวหน้าพรรคกว่า 20 คน และประธานรัฐสภา 5 คน จากประเทศอาเซียนเข้าร่วมการประชุมเสมือนจริง สำหรับฝ่ายไทยมี นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร บันทึกคณิศรวิดิโอร่วมกล่าวในการประชุม และมีผู้แทนพรรคเพื่อไทย พรรคภูมิใจไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรครวมพลังประชาชนชาติไทยเข้าร่วมประชุมด้วย เพื่อบ่งบอกถึงความไว้วางใจซึ่งกันและกันที่มากยิ่งขึ้น พรรคคอมมิวนิสต์จีนยินดีจะร่วมมือกับพรรคการเมืองอาเซียนรวมถึงไทย เพื่อแสวงหาความเห็นพ้องต้องกันทางการเมือง ส่งเสริมความร่วมมือ และผลักดันความสัมพันธ์จีน-อาเซียนให้คืบหน้าต่อไป

ค. พรรคคอมมิวนิสต์จีน ในส่วนนี้จะเป็นการเขียนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์การก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์โดยย่อ เส้นทางประวัติศาสตร์ของพรรคและความสำเร็จของพรรค เพื่อให้ได้รับรู้เรื่องราวและแนวคิดของพรรคคอมมิวนิสต์จีนอย่างเข้าใจ ก่อนที่จะเจรจาหรือ

4.4.3 สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 ซึ่งพบครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น สาธารณรัฐประชาชนจีนมาตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 และแพร่ระบาดไปทั่วโลก มีผู้คนติดเชื้อและเสียชีวิตจำนวนมากหลายล้านคนทั่วโลก ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องใช้มาตรการเพื่อควบคุมโรค เช่น การล็อกดาวน์ (ปิดเมือง) การจำกัดการรวมตัว การปิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมาก กรณีของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มีมาตรการควบคุมโรคเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ เช่น

ก. จำกัดการเดินทางเข้าประเทศโดยใช้มาตรการควบคุม กักตัวที่เข้มงวด (14-21 วัน) ซึ่งไม่เพียงแต่จำกัดเฉพาะนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อถึงนักเรียน นักศึกษาชาวไทยตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษาไปจนถึงระดับปริญญาเอกที่ไปศึกษาต่อที่สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่สามารถกลับเข้าไปศึกษาที่จีนได้ เนื่องจากมาตรการควบคุมโรคอันเข้มงวดของรัฐบาลจีน ความเดือดร้อนดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนนักศึกษาชาวไทยต้องมาร้องเรียนมายังรัฐสภาช่วยเป็นกระบอกเสียงแทน เนื่องจากมาตรการควบคุมโรคของรัฐบาลจีนที่ไม่สามารถกลับไปศึกษาต่อได้นั้นส่งผลให้นักเรียนนักศึกษากลุ่ม

ดังกล่าวไม่สามารถจบการศึกษาได้ทันตามกำหนดเวลา เนื่องจากบางคณะ บางวิชาต้องมีการทำการทดลองหรือฝึกปฏิบัติทางห้องปฏิบัติการ ไม่สามารถเรียนผ่านระบบออนไลน์ได้

ข. จำกัดการบินเชิงพาณิชย์ มาตรการที่เข้มงวดของรัฐบาลจีนอีกหนึ่งประเด็นคือ การจำกัดไม่ให้เครื่องบินพาณิชย์ของประเทศต่าง ๆ รวมถึงสายการบินจากประเทศไทยไม่สามารถทำการบินเชิงพาณิชย์เข้าไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ เนื่องจากต้องการควบคุมโรคไม่ให้แพร่ระบาดในประเทศ ในขณะที่ไทยอนุญาตให้สายการบินจีนมากกว่า 10 สายการบินสามารถบินเข้าไทยได้แล้ว ประเด็นนี้ทำให้อุตสาหกรรมการบิน การท่องเที่ยวของไทยต้องได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เนื่องจากขาดรายได้มหาศาล และได้มีการร้องเรียนมายังรัฐบาลไทย เพื่อให้เรียกร้องไปถึงรัฐบาลจีนให้มีการผ่อนปรนแก่สายการบินต่าง ๆ ของไทยกลับไปทำการบินเชิงพาณิชย์ในสาธารณรัฐประชาชนจีนได้อีกครั้ง

ในข้อนี้ นักวิเคราะห์สัมพันธต้องใช้เวลาพิจารณาและทักษะในการรวบรวมข่าวและข้อมูล โดยเฉพาะแหล่งข้อมูลจากกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้เขียนประเด็นประกอบการสนทนาให้ประธานรัฐสภาผลักดันประเด็นเรียกร้องดังกล่าวผ่านทางประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้รัฐบาลจีนผ่อนปรนมาตรการควบคุมโรคทั้งข้อ ก. และ ข. ซึ่งจะเป็นประโยชน์มหาศาลของชาติต่อไป

4.4.4 ความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างกัน สถานการณ์ COVID-19

ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนไม่มีความขัดแย้งหรือความบาดหมางที่ตกทอดกันมาอันเนื่องจากประวัติศาสตร์ ดังจะเห็นได้จากความความสัมพันธ์อันดี ความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับเป็นไปอย่างแน่นแฟ้น สำหรับการศึกษาจะเน้นย้ำให้เห็นสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น กระชับขึ้นอีกระดับ ดังจะเห็นได้จากพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ มีพระราชสาส์นแสดงความห่วงใยไปยังนายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนจีน และได้พระราชทานหน้ากากอนามัยและอุปกรณ์ทางการแพทย์แก่ประชาชนชาวจีนที่อาศัยอยู่ในเมืองอู่ฮั่น เมืองที่พบการแพร่ระบาดเป็นครั้งแรก ในขณะเดียวกัน รัฐบาลจีนได้มอบอุปกรณ์และเครื่องมือแพทย์เพื่อรักษาผู้ป่วย COVID-19 แก่รัฐบาลไทยผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนฯ เช่นกัน นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังได้ดูแลและอำนวยความสะดวกในการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากสถานการณ์ COVID-19 อย่างเกื้อกูลกัน

จากความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่ดีมากอยู่แล้ว เมื่อทั้งสองประเทศได้เผชิญกับสถานการณ์ความยากลำบาก ก่อให้เกิดความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ผลักระหรือตำหนิว่าต้นตอของปัญหามาจากประเทศใด ดังนั้น เพื่อให้การเจรจาหารือเป็นไปอย่างราบรื่นและขึ้นมั่น

ควรเขียนประเด็นในส่วนนี้เพื่อเน้นย้ำให้เห็นความสัมพันธ์ทางการทูตที่ดี และสามารถเพิ่มพูนความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นไปอีก

4.5 เปรียบเทียบประเด็นประกอบการสนทนาก่อนและหลังการเพิ่มประสิทธิภาพ

4.5.1 ชีวิตประวัติผู้เข้าเยี่ยมคารวะ ชีวิตประวัติของผู้เข้าเยี่ยมคารวะเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่จะให้ประธานรัฐสภาจะทราบถึงชีวิตประวัติ เบื้องหลังการทำงานของบุคคลก่อนการหารือ

ประเด็นประกอบการสนทนาแบบเดิม ในส่วนของชีวิตประวัติจะระบุเพียงชื่อ วันเดือนปีเกิด อายุ ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานเท่านั้น

ประเด็นประกอบการสนทนาภายหลังการเพิ่มประสิทธิภาพ มีการเพิ่มข้อมูลเชิงลึก ทำให้ทราบถึงภูมิหลัง ความสามารถในการทำงานของผู้มาเยือนมากขึ้น เช่น ข้อมูลที่บ่งบอกว่า ประธานสภาประชาชนแห่งชาติจีนมีความสนิทสนมกับประธานาธิบดีจีนในวัยเยาว์ ตลอดจนมีฝีมือ ผลงานโดดเด่นในด้านใด จนกระทั่งสามารถก้าวมาสู่ตำแหน่งระดับสูงและทรงอิทธิพลทางการเมืองในประเทศได้

4.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์จีน

ประเด็นประกอบการสนทนาแบบเดิม การมาเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภาของบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ มักจะมีวัตถุประสงค์เพื่อแนะนำตัวต่อประธานรัฐสภาในโอกาสเข้ารับตำแหน่งใหม่ การอำลาในโอกาสพ้นจากตำแหน่ง หรือการหารือข้อราชการทั่วไป โดยจะใส่ข้อมูลด้านต่าง ๆ ของประเทศนั้น เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ เพื่อให้ทราบข้อมูล จุดเด่น หรือความเคลื่อนไหวของประเทศนั้นก่อนการหารือเท่านั้น

ประเด็นประกอบการสนทนาภายหลังการเพิ่มประสิทธิภาพ เนื่องจากการฉลองครบ 100 ปี การสถาปนาพรรคคอมมิวนิสต์จีน ถือว่าเป็นความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ ผ่านประวัติศาสตร์อันยาวนานของประเทศคู่สนทนา ดังนั้น จะต้องมีการหารือเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์จีนด้วย ไม่ว่าจะเป็น ประวัติย่อของการก่อตั้งพรรค นโยบายของพรรค ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองไทยกับพรรคคอมมิวนิสต์จีน เป็นต้น เพื่อให้ประธานรัฐสภามีข้อมูลเพิ่มเติม โดยเฉพาะนโยบายของพรรค ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นหัวใจสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศจีน เมื่อทราบข้อมูลดังกล่าว ย่อมทำให้การสนทนาเป็นไปอย่างราบรื่น และเป็นการแสดงถึงความสนใจในนโยบายการพัฒนาประเทศของประเทศคู่สนทนา

4.5.3 ความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างกันในสถานการณ์ COVID-19

ประเด็นประกอบการสนทนาแบบเดิม จะไม่มีข้อมูลในส่วนนี้ เนื่องจากการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาก่อนหน้านี้ ยังไม่มีการแพร่ระบาดของ COVID-19

ประเด็นประกอบการสนทนาภายหลังการเพิ่มประสิทธิภาพ นับตั้งแต่การระบาดของ COVID-19 เมื่อเดือนธันวาคม 2562 ไทยเป็นประเทศแรก ๆ ที่ส่งกำลังใจให้จีนเพื่อต่อสู้กับโรคระบาด ตลอดจนการส่งสารให้กำลังใจระหว่างประมุขของรัฐ และความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบริจาคเครื่องมือแพทย์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงไมตรีจิตที่มีให้กัน และก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งหลังจากนำข้อมูลส่วนนี้ไปสนทนา จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ กระชับแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

4.5.4 ประเด็นผลักดัน

ประเด็นประกอบการสนทนาแบบเดิม จะไม่มีข้อมูลในส่วนนี้ เนื่องจากการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาก่อนหน้านี้ ยังไม่มีการแพร่ระบาดของ COVID-19

ประเด็นประกอบการสนทนาภายหลังการเพิ่มประสิทธิภาพ สืบเนื่องมาจากนโยบายการป้องกัน COVID-19 ของจีน ที่ใช้การปิดประเทศอย่างเข้มงวด ส่งผลต่อนักศึกษาไทยที่ไปศึกษาต่อที่จีนที่ไม่สามารถเข้าประเทศได้ ทำให้ไม่สามารถเรียนจบหลักสูตรได้ตามกำหนด และบางวิชาไม่สามารถเรียนผ่านระบบออนไลน์ได้ ตลอดจนสายการบินพาณิชย์ไม่สามารถกลับไปทำการบินที่จีนได้ ดังนั้นการเพิ่มข้อมูลประเด็นผลักดัน 2 ประการดังกล่าวในประเด็นประกอบการสนทนา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประธานรัฐสภาได้แสดงบทบาทการทูตรัฐสภานำไปหารือขอความอนุเคราะห์กับประธานสภาประชาชนแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของนักศึกษาไทยและสายการบินพาณิชย์ของไทยที่มีการร้องเรียนมายังรัฐสภา ภายหลังการเจรจา ล่าสุด (มกราคม 2565) ฝ่ายจีนได้แจ้งมาว่า รัฐบาลจีนกำลังพิจารณาให้นักศึกษาไทยกลับไปศึกษาต่อที่จีนได้ โดยจะพิจารณาลำดับก่อนหลังตามความจำเป็น ยังผลประโยชน์แก่ประเทศไทยมหาศาล

4.6 บทวิเคราะห์

สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่รับผิดชอบในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านรัฐสภาในระดับทวิภาคี หนึ่งในภารกิจกระชับความสัมพันธ์คือ การเยี่ยมคารวะ และปัจจัยที่ทำให้การเยี่ยมคารวะประสบความสำเร็จได้ด้วยดีคือ การจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะ ในการศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะระหว่างประธานรัฐสภา กับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ ซึ่งการจะเขียนประเด็นประกอบการสนทนาให้ดี มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เป็นไปตามแผนการดำเนินงานด้านต่างประเทศของรัฐสภาและผลประโยชน์ของชาตินั้น ปรากฏตามผล

การศึกษาดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และในส่วนนี้สามารถนำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และอธิบายประกอบผลการศึกษา ดังนี้

ประการแรก เมื่อพิจารณาจากแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561-2564 ยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศกำหนดไว้ว่า เสริมสร้างความสัมพันธ์ อันดีและความร่วมมือในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ จะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรริเริ่มขึ้นจากกำหนดการในการเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยที่มาถึงในปี 2562 ผ่านการเลือกตั้งทั่วไป ประกอบกับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศหลายเวทีในปี 2561-2562 ทำให้รัฐสภาไทยได้ใช้โอกาสนี้ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ อันดีและความร่วมมือกับนานาประเทศหลังจากหยุดชะงักมานานหลายปีจากเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 และการกระชับความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับรัฐสภาไทย เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่า ไทยมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐประชาชนจีนทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ด้วย

ประการที่สอง รัฐสภาไทยได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในด้านต่างประเทศควบคู่กับรัฐบาลไทย ตลอดมา มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีในระดับโลก เพื่อช่วยแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาคมโลกด้วยวิถีทาง การทูตรัฐสภา (Parliamentary Diplomacy) ซึ่งการที่ประเทศใดประเทศหนึ่งจะสร้างความสัมพันธ์กับอีกประเทศหนึ่งได้นั้น นอกจากรัฐบาลจะทำหน้าที่ดังกล่าวแล้ว รัฐสภาในฐานะองค์กรนิติบัญญัติ และเป็นองค์กรตัวแทนของภาคประชาชนยังสามารถแสดงบทบาทนำในเวทีระหว่างประเทศได้ด้วย ดังจะเห็นได้จากเมื่อเอกอัครราชทูตประเทศต่าง ๆ มารับตำแหน่งในประเทศไทย นอกจากเอกอัครราชทูตจะไปพบปะหารือกับหัวหน้าฝ่ายรัฐบาลคือ นายกรัฐมนตรีแล้ว เอกอัครราชทูตยังมีธรรมเนียมมาพบปะหารือกับประมุขฝ่ายนิติบัญญัติหรือประธานรัฐสภาด้วย

นอกจากนี้ ในวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 รัฐสภายังแสดงบทบาทที่สำคัญควบคู่ไปกับฝ่ายรัฐบาลด้วย เช่น กรณีการเยี่ยมคารวะระหว่างประธานรัฐสภา กับประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 การเจรจาครั้งนั้น ประธานรัฐสภาได้หยิบยกประเด็นผลักดันให้ฝ่ายสาธารณรัฐประชาชนจีนพิจารณาให้นักศึกษาไทยทุกระดับได้กลับไปศึกษาต่อที่จีนได้อีกครั้ง เนื่องจากจีนยังไม่อนุญาตให้นักศึกษาไทยเดินทางกลับไปศึกษาต่อที่จีนได้จากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก นับเป็นการดำเนินนโยบายการทูตรัฐสภาได้อย่างตรงไปตรงมา ช่วยแก้ไขปัญหาสำคัญร่วมกับรัฐบาลได้อีกทางหนึ่ง

ประการที่สาม เมื่อดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานด้วยแนวคิดการทูตรัฐสภาแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ว่า การเขียนประเด็นประกอบการสนทนาในรูปแบบเดิมหรือสถานการณ์ปกติทั่วไป ย่อมใช้ไม่ได้กับสถานการณ์หรือบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปหรือพูดอีกนัยหนึ่งคือ การทำงานทุกอย่างต้องมีเป้าหมาย และการต้องมีการพัฒนา เพื่อตอบสนองต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ กรณีการเยี่ยมชมคารวะระหว่างประธานรัฐสภากับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศในสมัยก่อนกับยุคปัจจุบันย่อมมีความแตกต่างกัน กรณีการระบาดของ COVID-19 ก็มีผลกระทบโดยตรงที่ทำให้การพบปะหรือต้องเปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่มีอยู่จำนวนมาก และมีประเด็นผลักดันภายใต้บริบทของการแพร่ระบาด ย่อมต้องคิดและวางแผนไว้ว่า จะเขียนประเด็นประกอบการสนทนาอย่างไรจึงจะตอบโจทย์ของประธานรัฐสภาในฐานะผู้นำไปใช้ประโยชน์โดยตรง

ดังนั้น เมื่อนำแนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานมาเป็นหลักในการพิจารณา เราจะพิจารณาว่า การปฏิบัติงานทุกอย่าง ไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรภาครัฐหรือเอกชน ย่อมต้องหวังผลจากการทำงานที่ได้ผลลัพธ์สูง มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการได้ นอกจากนี้ การทำงานทุกอย่าง เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ต้องมีการพัฒนาหรือมีการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ได้ผลลัพธ์ที่มากขึ้น ดังนั้น การจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมชมคารวะเช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่า ในอดีตจะได้มีรูปแบบหรือเคยปฏิบัติในแบบเดิมมาอย่างยาวนาน แต่เมื่อเวลาผ่านไป สถานการณ์ บริบทต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป ย่อมต้องมีการพัฒนาหรือปรับตัว เพื่อให้การเขียนข้อมูลหรือประเด็นต่าง ๆ มีความครอบคลุม มีความลึกและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงต่อไป

ประการที่สี่ เมื่อมีประเด็นให้ต้องศึกษาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมชมคารวะแล้ว สิ่งสุดท้ายที่จะต้องมองเป็นเป้าหมายเพื่อให้บรรลุถึงผลการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพคือ ผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interests) ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศของประเทศนั้น ๆ ดังนั้น แนวคิดผลประโยชน์แห่งชาติจะเป็นอีกหนึ่งแนวคิดเพื่อมาวิเคราะห์และอธิบาย เนื่องจากทุกประโยค ทุกประเด็นที่นำเสนอให้ประธานรัฐสภาอ่านนั้น ล้วนแล้วแต่มีผลประโยชน์แห่งชาติเป็นเป้าหมายทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวาระการเยี่ยมชมคารวะระหว่างประธานรัฐสภากับประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 มีประเด็นให้ศึกษาทั้งเรื่องฉลองครบ 100 ปี พรรคคอมมิวนิสต์จีน วัคซีน นักศึกษาไทยในจีน สายการบินพาณิชย์ที่บินเข้าออกระหว่างไทย-จีน ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นประเด็นที่ประธานรัฐสภาได้พูดคุยหารือเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติอย่างชัดเจน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการกระชับความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคี ซึ่งการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้น จะดำเนินการผ่านการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้ในระดับสูง การจัดงานเลี้ยงรับรอง กิจกรรมต่าง ๆ ไปจนถึงการเยี่ยมคารวะ และปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การเจรจาหรือข้อราชการผ่านไปได้อย่างดี คือ การจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะ สำหรับฝ่ายนิติบัญญัติก็มีการดำเนินนโยบายด้านต่างประเทศควบคู่ไปกับฝ่ายรัฐบาลเช่นกัน หรือเรียกว่า การทูตรัฐสภา โดยผู้นำระดับสูงของฝ่ายนิติบัญญัติจะทำหน้าที่เป็นทูตฝ่ายนิติบัญญัติ คือ ประธานรัฐสภา ดังนั้น การที่ประธานรัฐสภาจะทำหน้าที่เป็นทูตนิติบัญญัติที่ดีนั้น การเขียนประเด็นประกอบการสนทนาเพื่อหยิบยกไปหารือกับบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศย่อมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะผลลัพธ์หลังจากการเจรจาหรือยอมก่อให้เกิดความร่วมมือ การแก้ไขปัญหา หรือการเจรจาทันทีทางออกร่วมกัน เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นเป้าหมายสำคัญ

5.1 บทสรุป

กรณีศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำประเด็นประกอบการสนทนาระหว่างประธานรัฐสภากับประธานสภาผู้แทนราษฎร สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 จะเป็นการศึกษาเพื่อให้เห็นแนวทางการเขียนประเด็นประกอบการสนทนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้ผู้นำไปใช้ประโยชน์มีข้อมูลที่กว้าง ลึกกว่าเดิม ที่สำคัญจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นโครงการนำร่องให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในกรณีอื่น ๆ ได้อีกต่อไป สำหรับกรณีนี้ แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการเขียนประเด็นประกอบการสนทนา ปรากฏผลการศึกษสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. หากคู่สนทนามีตำแหน่งระดับสูง หรือเป็นผู้ทรงอิทธิพลทางการเมืองของประเทศนั้น

การเขียนประเด็นสนทนาในส่วนของชีวประวัติผู้มาเยือน นอกจากจะมีข้อมูลพื้นฐาน เช่น อายุ การศึกษา และประสบการณ์การทำงานแล้ว ต้องเพิ่มข้อมูลสำคัญเชิงลึกของบุคคลนั้น ๆ ด้วย เช่น ประสบการณ์ทำงานในสมัยวัยหนุ่ม ที่แสดงถึงความสนิสนมหรือผลงานชิ้นเอกที่เคยทำ

แล้วประสบความสำเร็จในอดีต เพื่อให้เห็นเบื้องหลัง แนวคิดของคุณ และจะนำไปสู่การสนทนาที่มีบรรยากาศที่ดี รู้สึกถึงความใกล้ชิดกันหรือรู้จักกันมากขึ้น เพื่อยกระดับความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นต่อไป

2. กรณีเป็นวาระการเฉลิมฉลองครั้งใหญ่ของประเทศคู่สนทนา

การเข้าเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภาของคุณสำคัญชาวต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นวาระปกติทั่วไป เช่น การแนะนำตัวในโอกาสเข้ารับตำแหน่งใหม่หรือการอำลาในโอกาสพ้นจากตำแหน่งของเอกอัครราชทูต การกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ การเจรจาหรือข้อราชการต่าง ๆ แต่กรณีการศึกษานี้ ถือเป็นวาระพิเศษที่ต้องมีการพบปะหารือกับผู้นำระดับสูงระหว่างกัน คือ การเฉลิมฉลองในโอกาสครบ 100 ปี การก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ค.ศ. 1921-2021) ดังนั้น ในวาระการเฉลิมฉลองที่ยิ่งใหญ่สำคัญของประเทศคู่เจรจา ผู้จัดทำประเด็นประกอบการสนทนาต้องเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย ไม่ว่าจะเป็น

- สารสำคัญการประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ 5 (ครั้งล่าสุด) ของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ชุดที่ 19

- การประชุมระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีนกับพรรคการเมืองอาเซียน ซึ่งเป็นการจัดประชุมครั้งแรกเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2563 ณ เมืองหนานหนิง โดยใส่ข้อมูลที่ฝ่ายไทยมีนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร บันทึกคลิปวิดีโอร่วมกล่าวในการประชุมและมีผู้แทนพรรคเพื่อไทย พรรคภูมิใจไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรครวมพลังประเทศไทยเข้าร่วมประชุมด้วย เพื่อบ่งบอกถึงความไว้วางใจซึ่งกันและกันที่มากยิ่งขึ้น

- พรรคคอมมิวนิสต์จีน ในส่วนนี้จะเป็นการเขียนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์การก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์โดยย่อ เส้นทางประวัติศาสตร์ของพรรคและความสำเร็จของพรรค เพื่อให้ได้รับรู้เรื่องราวและแนวคิดของพรรคคอมมิวนิสต์จีนอย่างเข้าใจ ก่อนที่จะเจรจาหรือ

3. สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

การเยี่ยมคารวะบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งมีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตจำนวนมากทั่วโลก ส่งผลให้ทุกประเทศต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมโรคก่อนให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมาก สาธารณรัฐประชาชนจีนมีมาตรการควบคุมโรคเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ เช่น 1) จำกัดการเดินทางเข้าประเทศโดยใช้มาตรการควบคุมกักตัวที่เข้มงวด (14-21 วัน) ซึ่งไม่เพียงแต่จำกัดเฉพาะนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อถึงนักเรียน นักศึกษาชาวไทยตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษาไปจนถึงระดับปริญญาเอกที่ไปศึกษาต่อที่สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่สามารถกลับเข้าไปที่จีนได้ และ 2) การจำกัดไม่ให้เครื่องบินพาณิชย์ของประเทศต่าง ๆ รวมถึง

สายการบินจากประเทศไทยไม่สามารถทำการบินเชิงพาณิชย์ไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ เนื่องจากต้องการควบคุมโรคไม่ให้แพร่ระบาดในประเทศ ทำให้ธุรกิจสายการบิน การท่องเที่ยวของไทยต้องได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เนื่องจากขาดรายได้มหาศาล

ทั้งสองข้อนี้ จะต้องใช้ทักษะในการรวบรวมข่าวและข้อมูล โดยเฉพาะแหล่งข้อมูลจากกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อเขียนเพิ่มเป็นประเด็นผลักดันให้ประธานรัฐสภานำข้อเรียกร้องดังกล่าวนำไปหยิบยกขึ้นมาหารือกับประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้รัฐบาลจีนผ่อนปรนมาตรการควบคุมโรคทั้งสองข้อดังกล่าว ซึ่งจะเป็นประโยชน์มหาศาลของชาติต่อไป

4. จากการเพิ่มข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญและประเด็นผลักดันดังกล่าวแล้วข้างต้น ประธานรัฐสภาในฐานะผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลประกอบการสนทนา ได้เห็นความเข้มข้นและความสำคัญของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แห่งชาติอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลทำให้การสนทนาเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาได้ใช้โอกาสการเยี่ยมคารวะครั้งนี้เจรจาขอความช่วยเหลือจากจีน COVID-19 จากประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อนำมาให้ประชาชนชาวไทยเพิ่มเติมในสถานการณ์การแพร่ระบาดที่รุนแรงและขาดแคลนวัคซีน นับเป็นผลประโยชน์แห่งชาติมหาศาลที่ประธานรัฐสภาทำหน้าที่การทูตรัฐสภาได้อย่างดียิ่ง

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม หากได้มีการจัดหมวดหมู่และแยกรายประเทศแล้ว ควรใส่ในฐานข้อมูลดิจิทัล และต้องมีการปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเขียนประเด็นประกอบการสนทนาได้อย่างทันที่และเป็นระบบ

2. นักวิเทศสัมพันธ์ที่มีหน้าที่จัดทำประเด็นประกอบการสนทนาจะต้องมีวิสัยทัศน์ รอบรู้ และติดตามข่าวสารทั้งในและต่างประเทศอยู่เสมอ เพื่อให้มีทักษะในการดึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาเขียนประเด็นประกอบการสนทนาได้ในมิติกว้างและเชิงลึก ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกและดำรงของประธานรัฐสภา

3. การศึกษาขึ้นนี้ได้วางแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการเขียนประเด็นประกอบการสนทนาไว้ โดยเป็นกรณีศึกษาสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 เป็นบริบทที่สำคัญ ดังนั้น หากมีการศึกษาในประเด็นหรือบริบทอื่น ๆ เพิ่มเติม จะทำให้เป็นประโยชน์ต่อประธานรัฐสภาในฐานะผู้ใช้ข้อมูลและต่อผู้สนใจในวงงานด้านต่างประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

- จุฑาทิพ คล้ายทับทิม. (2553). *หลักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, หน้า 79.
- สำนักนโยบายและแผน. (2560). *แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561-2564*. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สิริวดี ชูเชิด. (2559). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟฟิคไซท์
- สุภาสินี ขมะสุนทร. (2553). *การทูตรัฐสภากับการกอบกู้วิกฤตศรัทธาไทย*. สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ.
- Millet, John D. (1954). *Management in the Public Sector: The Quest for Effective Performance*. New York: McGraw-Hill Book Company, p. 4.
- Peterson, E. & Plowman, G. E. (1953). *Business Organization and Management*. 3rd ed. Irwin. Homewood: R.D. Irwin, p. 433.

ภาคผนวก

ตัวอย่างประเด็นประกอบการสนทนาเยี่ยมคารวะ

ประเด็นประกอบการสนทนา
ระหว่าง
H.E. Mr. Li Zhanshu (นายลี่ จ้านซู)
ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน
กับ
นายชวน หลีกภัย
ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร
วันอังคารที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔
เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ตามเวลาประเทศไทย
ณ ห้องรับรองพิเศษ สท. ๒๐๘
ชั้น ๒ โชนกลาง อาคารรัฐสภา

วัตถุประสงค์ของการพบปะหารือ

● นายลี่ จ้านซู ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน มีความประสงค์จะประชุมหารือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี การก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ สาธารณรัฐประชาชนจีน และกระชับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยกับสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ชีวประวัติประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน

- นายลี่ จ้านซู เกิดเดือนสิงหาคม ๒๕๑๓ (ค.ศ. ๑๙๕๐) ปัจจุบันอายุ ๗๐ ปี
- จบการศึกษาปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยครูเหอเป่ย์ (Hebei Normal University)
ปริญญาโท สาขาการบริหารจัดการอุตสาหกรรมและการค้า สถาบันเทคโนโลยีฮาร์บิน (Harbin Institute of Technology)
- เคยดำรงตำแหน่งสำคัญ อาทิ
 - รองผู้อำนวยการสำนักงานการค้า เมืองซีเจียจวง มณฑลเหอเป่ย์
 - เข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อปี ๒๕๓๘
 - เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ เมืองซีอาน มณฑลส่านซี
 - ประธานสภาประชาชนเมืองซีอาน มณฑลส่านซี
 - เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ มณฑลเฮยหลงเจียง
 - ผู้ว่าการมณฑลเฮยหลงเจียง
 - เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ มณฑลกุ้ยโจว
- ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งประธานสภาประชาชนแห่งชาติ (ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓)

- ข้อมูลเพิ่มเติม

ได้รับการขนานนามว่าเป็น "มือขวา" ของนายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีจีน เคยทำงานกับ นายสี จิ้นผิง ตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ ในมณฑลเหอเป่ย์ ในช่วงวัยหนุ่มเคยถูกส่งไปดำรงตำแหน่งในถิ่นทุรกันดารใน มณฑลส่านซีและมณฑลเฮยหลงเจียงนานกว่า ๓๐ ปี (ปี ๒๕๔๓-๒๕๕๓) ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ พรรคคอมมิวนิสต์ประจำมณฑลกุ้ยโจวและสร้างผลงานโดดเด่นจากการกระตุ้นการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้เศรษฐกิจมณฑลขยายตัวถึงร้อยละ ๙๙ ระหว่างปี ๒๕๕๓-๒๕๕๕ รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ ๓๐ ทั้งในเขตเมืองและชนบท

สาระสำคัญการประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ ๕ ของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ชุดที่ ๑๙

เมื่อวันที่ ๒๖-๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ มีการประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ ๕ ของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ชุดที่ ๑๙ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน มีสาระสำคัญ ดังนี้

- เป้าหมายและภาระหน้าที่ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๓๓ โกลด์เสิร์ฟลั่นลง การสร้างสังคมมีกินมีใช้อย่างรอบด้านประสบผลสำเร็จด้วยดี
- ประชากรยากจนในชนบทจำนวน ๕๕.๗๕ ล้านคนได้หลุดพ้นจากความยากจน ปริมาณการผลิตัญญาหารสามารถคงไว้ที่ระดับมากกว่า ๖.๕ แสนล้านกิโลกรัมติดต่อกันเป็นเวลา ๕ ปี
- จีนได้ขยายการเปิดประเทศอย่างต่อเนื่อง การร่วมกันสร้างสรรค์ "หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง" ประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนได้รับการยกระดับสูงขึ้นอย่างชัดเจน
- การป้องกันควบคุมการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่ประสบผลสำเร็จด้วยดี

การประชุมระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีนกับพรรคการเมืองอาเซียน

- จัดประชุมครั้งแรกเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ณ เมืองหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใต้หัวข้อหลักว่าด้วย "การส่งเสริมความร่วมมือจีน-อาเซียนในยุคใหม่ : บทบาทและภาระหน้าที่ของพรรคการเมือง"

- มีพรรคการเมืองกว่า ๔๐ พรรค หัวหน้าพรรคกว่า ๒๐ คน และประธานรัฐสภา ๕ คน จากประเทศอาเซียนเข้าร่วมการประชุมเสมือนจริง โดยนายชง เทา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ และนายลู่ ซินเซอ เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ประจำมณฑลกว่างซี เป็นผู้แทนฝ่ายจีน

- นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร บันทึกถ้อยแถลงร่วมกล่าวในการประชุมฯ และมีผู้แทนพรรคเพื่อไทย พรรคภูมิใจไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรครวมพลังประเทศไทยเข้าร่วมประชุมด้วย

- นายชง เทา กล่าวว่ ภายใต้การนำของประธานาธิบดีสี จิ้นผิงและผู้นำประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน จีนและอาเซียนเป็นผู้นำด้านความร่วมมือการต่อต้านการแพร่ระบาดระดับภูมิภาค การประชุมครั้งนี้เป็นหมุดหมายสำคัญบ่งบอกถึงความไว้วางใจซึ่งกันและกันที่มากยิ่งขึ้น พรรคคอมมิวนิสต์จีนยินดีจะร่วมมือกับพรรคการเมืองอาเซียน เพื่อแสวงหาความเห็นพ้องต้องกันทางการเมือง ส่งเสริมความร่วมมือ และผลักดันความสัมพันธ์จีน-อาเซียนให้คืบหน้าต่อไป ตลอดจนแสดงบทบาทในการส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพของภูมิภาคนี้ ท้าทายให้พรรคการเมืองอาเซียนที่เข้าร่วมประชุมเห็นว่า พรรคการเมืองอาเซียนจะร่วมมือกับจีนสนับสนุนนโยบายการต่างประเทศอันมิตร และส่งเสริมความร่วมมือที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันต่อไป

ความสัมพันธ์ด้านรัฐสภาไทย-สาธารณรัฐประชาชนจีน

- กลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-จีน มีกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนการเยือนอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ มีผู้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่ม ๓๖๓ คน แบ่งเป็นสมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎร ๔๕ คน และสมาชิกรัฐสภา ๖๓ คน นับว่าเป็นกลุ่มมิตรภาพที่มีผู้สมัครมากเป็นอันดับ ๒ (รองจากญี่ปุ่น) ปัจจุบันมี พลเอก นาวิน ต้าริกาญจน์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นประธานกลุ่ม
- เมื่อวันที่ ๓๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ นายสี จิ้นชู่ ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน ส่งสารแสดงความยินดีถึงนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ในโอกาสได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา
- เมื่อวันที่ ๓๓ มกราคม ๒๕๖๓ นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ส่งสารถึงนายสี จิ้นชู่ ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อแสดงความห่วงใยต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่เมืองอู่ฮั่นและเมืองอื่น ๆ ของจีน
- เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๒ ประธานรัฐสภาและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง เข้าร่วมงานเลี้ยงวันชาติครบรอบ ๗๐ ปีแห่งการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน ณ โรงแรมแชงกรี-ลา กรุงเทพฯ
- เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓ นางหยาง หยาง ที่ปรึกษาฝ่ายการเมือง สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย โนนามตัวแทนรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน มอบหน้ากากอนามัยจำนวน ๓๐,๐๐๐ ชิ้นแก่นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา
- เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นตัวแทนคนไทยให้สัมภาษณ์เนื่องในโอกาสครบรอบ ๓๐๐ ปี พระคคอมมิวนิสต์จีน ในรายการพิเศษ Talk with Lujian ซึ่งพระคคอมมิวนิสต์จีนได้จัดเสวนาออนไลน์กับผู้นำทางการเมืองทุกประเทศทั่วโลก
- ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยและรัฐสภาจีนอยู่ในระดับดีมาก กล่าวคือ รัฐสภาของทั้งสองประเทศได้มีการหารือและการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

การหารือทวิภาคีในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศ

- เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นำคณะผู้แทนไทยพบปะหารือทวิภาคีกับนายหัว หมิงจิน รองประธานสภาประชาชนแห่งชาติจีน ในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๓๕๑ ณ สาธารณรัฐเยอรมนี

การแลกเปลี่ยนการเยือน

ฝ่ายไทย

๓-๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๑)

- นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง นำคณะสมาชิกรัฐสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และข้าราชการรัฐสภาผู้เข้าร่วมการอบรมภาษาจีน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน ตามคำเชิญของนาย สวี ซีเหมิง อธิการบดีมหาวิทยาลัยหัวเฉียว เมืองเซี่ยเหมิน สาธารณรัฐประชาชนจีน

๓๑-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๑)

- ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นำคณะผู้แทนรัฐสภาไทยเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอู่ฮั่นเป็นการ

<p>ฝ่ายจีน ๑๘ กันยายน ๒๕๖๒ (ค.ศ. ๒๐๑๙)</p>	<p>- นายช่ง เทา รัฐมนตรีกระทรวงวิเทศสัมพันธ์แห่งพรรคคอมมิวนิสต์ สาธารณรัฐประชาชนจีน เดินทางมาเยือนประเทศไทยและเข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี โดยมีนายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ร่วมให้การรับรอง</p>
<p>๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ (ค.ศ. ๒๐๑๙)</p>	<p>- นายอี เจียน อุปนายกสมาคมมิตรภาพระหว่างประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน เดินทางมาเยือนประเทศไทย และเข้าเยี่ยมคารวะนายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง</p>
<p>๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ (ค.ศ. ๒๐๑๙)</p>	<p>- นายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาลและเข้าเยี่ยมคารวะนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร</p>
<p>๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ (ค.ศ. ๒๐๑๙)</p>	<p>- นายจาง อันหมิน เลขาธิการกระทรวงองค์การแห่งพรรคคอมมิวนิสต์ สาธารณรัฐประชาชนจีนเดินทางมาเยือนประเทศไทยและเข้าเยี่ยมคารวะนายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง</p>
<p>การประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ</p>	
<p>• ในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๕๐ ระหว่างวันที่ ๒๕-๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมแชงกรี-ลา กรุงเทพฯ ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ คณะผู้แทนจากสภาประชาชนแห่งชาติ นำโดย นาย Si Yuan รองประธานคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาประชาชนแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน มาเข้าร่วมประชุมในฐานะประเทศผู้สังเกตการณ์ด้วย</p>	

พรรคคอมมิวนิสต์ สาธารณรัฐประชาชนจีน

- พรรคคอมมิวนิสต์จีน (Communist Party of China) ก่อกำเนิดเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ ด้วยจำนวนสมาชิกก่อตั้งเพียง ๕๐ คน โดยในยุคแรกเป็นเสมือน "ขบวนการใต้ดิน" ที่ต้องลักลอบรวมตัวและประชุมกันเป็นระยะ
- วัตถุประสงค์การก่อตั้งคือ เป็นองค์กรตัวแทนของชนชั้นกรรมาชีพของทุกเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์
- ภายหลังสงครามกลางเมืองอันยาวนานและเอาชนะพรรคก๊กมินตั๋งได้ในที่สุด ในปี ๒๕๔๒ เจ๋อเต๋ง ผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์และผู้นำประเทศในเวลาหนึ่งได้ประกาศ ณ บริเวณจตุรัสเทียนอันเหมิน สถาปนาจีนเป็น "สาธารณรัฐประชาชนจีน" ขึ้น
- แผนพัฒนาห้าวาระโคตของเหมา เจ๋อเต๋ง ทำให้เศรษฐกิจของประเทศด้อยหลัง GDP ของจีนตกต่ำหลายทศวรรษ โดยในปี ๒๕๓๓ ไทยมี GDP ต่อหัว สูงเป็น ๕ เท่าของจีน แต่หลังจากนั้น จีนสามารถพัฒนาเศรษฐกิจเติบโตขึ้นมา และมี GDP ต่อหัวมากกว่าไทยได้ในปี ๒๕๕๔
- ผู้นำจีนแต่ละรุ่น ตั้งแต่ก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์-ปัจจุบัน
 - **เหมา เจ๋อเต๋ง** เป็นผู้ก่อร่างสร้างประเทศจีนยุคใหม่ เน้นระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมและวางแผนจากส่วนกลาง ไม่คบค้ากับต่างประเทศ นอกจากนี้ ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม (ปี ๒๕๐๙-๒๕๑๙) ได้เกิดความวุ่นวายแตกแยกยาวนาน ประชาชนยากจนและประเทศล้าหลังนับสิบปี
 - **เติ้ง เสี่ยวผิง** นักปฏิบัตินิยมที่เคยกล่าวคำคมไว้ว่า "ไม่ว่าแมวขาวหรือแมวดำ ขอเพียงจับหนูได้ ก็คือแมวที่ดี" สะท้อนถึงการไม่ยึดติดลัทธิอุดมการณ์ แต่เน้นการประยุกต์ นำกลไกตลาดมาเร่งปฏิรูปเศรษฐกิจจีน และเปิดกว้างในการคบค้ากับต่างประเทศ
 - **เจียง เจ๋อหมีน** นำเสนอแนวคิดทฤษฎีซี้นำที่เรียกว่า ทฤษฎีสามตัวแทน (The Three Represents) โดยเป็นการประมวลประสบการณ์รวยอดของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ตั้งแต่ก่อตั้งพรรคจนถึงต้นปี ๒๕๕๓ เพื่อแก้ปัญหาว่าพรรคคอมมิวนิสต์จีนจะเป็น พรรคบริหารประเทศอย่างไรยั่งยืนได้อย่างไร โดยเฉพาะหลังกระแสตกต่ำที่สุดในช่วงเหตุการณ์เทียนอันเหมินในปี ๒๕๓๒
 - **หู จินเทา** มีนโยบายเน้นให้จีนออกไปมีบทบาทนำในต่างประเทศมากขึ้น ทำให้จีนมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ ๒ ของโลก ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓-ปัจจุบัน
 - **สี จิ้นผิง** ประกาศและตั้ง "ความฝันของจีน" และนโยบาย "สายแถบและเส้นทาง" (Belt and Road Initiative) เพื่อนำจีนไปสู่ความยิ่งใหญ่ต่อไป
- เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ นายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดี สาธารณรัฐประชาชนจีน กล่าวสุนทรพจน์ในงานฉลองครบ ๑๐๐ ปีแห่งการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ ณ จัตุรัสเทียนอันเหมิน กรุงปักกิ่ง ใจความสำคัญว่า จะปลุกพลังของคนหนุ่มสาวที่จะร่วมสร้างชาติไปด้วยกัน ให้ความสำคัญนโยบายจีนเดียว หนึ่งประเทศ สองระบบเพิ่มเติม สำหรับได้หวั่นกับจีนแล้วคือ การรวมชาติอย่างสันติ ไม่มีใครสามารถถล่มตลอบจีนได้ นอกจากนี้ จีนไม่เคยขัดหรือบีบบังคับประเทศอื่น ๆ มาก่อน ประเทศใดก็ตามที่บีบบังคับ กดขี่จีน จะถูกตอบโต้กลับภายใต้มาตรฐานเหล็กที่เป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของประชาชนชาวจีนกว่า ๑.๔ พันล้านคน
- ความสำเร็จของพรรคคอมมิวนิสต์จีน
 - **ชื่นชมความสำเร็จในการพัฒนาประเทศสู่การบรรลุเป้าหมาย ๑๐๐ ปี** ประการแรก เพื่อสร้าง "สังคมมั่งคั่งปานกลางในทุกด้าน" ซึ่งทำให้จีนก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่อันดับ ๒ ของโลก และเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี

<p>และนวัตกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชื่นชมความสำเร็จที่ขจัดความยากจนขั้นรุนแรงให้หมดสิ้นได้สำเร็จเมื่อปี ๒๕๖๓ ซึ่งเร็วกว่าแผนพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติถึง ๑๐ ปี - ชื่นชมการบริหารจัดการการแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้จีนเป็นประเทศแรกของโลกในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างรวดเร็ว - เชื่อมั่นอย่างยิ่งว่า ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน จีนจะสามารถบรรลุเป้าหมาย ๑๐๐ ปี ประการที่สอง ในการสร้าง “ประเทศสังคมนิยมที่ทันสมัยรอบด้าน” ภายในปี ๒๕๕๒ ในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน และสามารถนำพาประชาชนจีนไปสู่ “ความฝันของจีน” ในการฟื้นฟูชาติที่ยิ่งใหญ่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

สาธารณรัฐประชาชนจีน

<ul style="list-style-type: none"> ● จีนเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจใหญ่เป็นลำดับ ๒ ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา มีเงินทุนสำรองมากเป็นอันดับ ๓ ของโลก และมีมูลค่าการค้ามากเป็นอันดับ ๓ ของโลก ● ในระดับความสามารถของเทคโนโลยี AI บนโลกนี้ ผู้นำสามอันดับแรกคือ อเมริกา จีน และอินเดีย โดยในภูมิภาคเอเชีย มีจีนนำมาเป็นอันดับหนึ่ง ● แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘) ของจีน มีแนวคิด ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - เศรษฐกิจวงจรคู่ขนาน (Dual circulation) ใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในกับภายนอกประเทศ - สร้างเศรษฐกิจดิจิทัลและ Digital China - แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมเทคโนโลยีสีเขียว - ฟื้นฟูชนบทและการเกษตรสมัยใหม่ เพื่อไม่ให้ประชาชนกลับไปยากจนอีก ● แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ของจีน สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศไทยหลายประการ โดยไทยมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนผ่านการเกษตรสมัยใหม่ ความมั่นคงทางอาหาร การพัฒนาชนบท เศรษฐกิจรากหญ้า และเศรษฐกิจดิจิทัลภายใต้นโยบายประเทศไทย ๔.๐ ● ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จีนได้ฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ไปแล้วทั้งหมด ๖๓๙ ล้านโดส ไทยวัคซีนจำนวน ๓๑๖ ล้านโดส เป็นวัคซีนจีนในแวค
--

ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-สาธารณรัฐประชาชนจีน

<ul style="list-style-type: none"> ● ไทยกับจีนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘ และปี ๒๕๖๓ ครบ ๕๕ ปีความสัมพันธ์ทางการทูต ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศเป็นไปอย่างราบรื่นและฉันมิตรทุกระดับ มีการส่งเสริมความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้มีระดับสูงระหว่างกันสม่ำเสมอ ● ชื่นชมกับหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านระหว่างไทย-จีนที่แน่นแฟ้นและมีพลวัต แม้จะประสบกับสถานการณ์ COVID-19 สะท้อนได้จาก <ul style="list-style-type: none"> - การหารือแลกเปลี่ยนผู้นำระดับสูงอย่างต่อเนื่อง
--

<ul style="list-style-type: none"> - การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของภาครัฐบาล และประชาชน ทั้งยา เวชภัณฑ์ และการส่งกำลังใจให้กันและกัน - การค้า การลงทุนระหว่างกันในปี ๒๕๖๓ ยังขยายตัวแม้จะอยู่ในสถานการณ์ COVID-19 <ul style="list-style-type: none"> ● ขึ้นชมและสนับสนุนนโยบายของจีนในการส่งเสริมให้วัคซีนต้าน COVID-19 เป็นสินค้าสาธารณะของโลก เพื่อให้ทุกประเทศสามารถเข้าถึงวัคซีนได้ทั่วถึงและในราคาสมเหตุสมผล และขอบคุณจีนที่ได้บริจาควัคซีนซิโนแวคให้ไทย ๑ ล้านโดส ● นายหลู่ เจียน อดีตเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย หมทวารจะไปเมื่อต้นปี ๒๕๖๓ ปัจจุบัน นายหยาง จิน อุปทูตรักษาการแทนเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย และเรืออากาศโท อรอรุทธิ์ ศรีสมุทร์ ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง ล่าสุด เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้นายหาน จื้อเฉียง ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทยคนใหม่ตามที่รัฐบาลจีนเสนอแล้ว ● จีนเป็นตลาดนักท่องเที่ยวอันดับ ๑ ของไทย ในปี ๒๕๖๒ นักท่องเที่ยวจีนเดินทางมาไทย ๓๐.๙ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๒๘ ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด ขณะที่นักท่องเที่ยวไทยไปจีนประมาณ ๘๘๐,๐๐๐ คน ● ปี ๒๕๖๒ สาธารณรัฐประชาชนจีนมีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) คือ ๑๔.๓ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ในขณะที่ไทยมี GDP ๕๕๓.๖ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ● จีนเป็นคู่ค้าอันดับ ๑ ของไทย ส่วนไทยเป็นคู่ค้าอันดับ ๑๓ ของจีน (อันดับ ๓ ในอาเซียน รองจากเวียดนามและมาเลเซีย) ● ปี ๒๕๖๔ (มกราคม-พฤษภาคม) มูลค่าการค้าระหว่างไทย-จีน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ ๒๗.๒๓ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี ๒๕๖๓ แสดงถึงความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนที่ขยายตัวมากขึ้น ● จีนเป็นนักลงทุนต่างชาติอันดับ ๒ ของไทย (รองจากญี่ปุ่น) ● โครงการความร่วมมือที่สำคัญระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีน คือ โครงการรถไฟความเร็วสูงกรุงเทพฯ-หนองคาย โดยมีกำหนดเปิดบริการภายในปี ๒๕๗๓ ขณะที่เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒ ไทย-ลาว-จีน ได้ลงนามบันทึกความร่วมมือว่าด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเชื่อมต่อโครงการรถไฟไทย-จีนเข้ากับโครงการรถไฟลาว-จีน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาคโดยรวม

สถานการณ์ COVID-19 ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

<ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูล ณ วันที่ ๓๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔ จำนวนผู้ติดเชื้อสะสม ๙๒,๐๙๕ คน เสียชีวิต ๔,๖๓๖ คน รักษาหาย ๘๖,๙๖๗ คน ● วัคซีนหลักคือ ซิโนแวคและซิโนฟาร์ม โดยฉีดไปแล้วร้อยละ ๔๘.๔ ของประชากรทั่วประเทศ
--

ความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างไทย-จีนในสถานการณ์ COVID-19 ที่ผ่านมา

<ul style="list-style-type: none"> ● เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชสาส์นแสดงความห่วงใยไปยังนายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนจีน และได้พระราชทานหน้ากากอนามัยและอุปกรณ์ทางการแพทย์แก่ประชาชนชาวจีนที่อาศัยอยู่ในเมืองอู่ฮั่น เนื่องจากกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการดำรงชีพ
--

- เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รัฐบาลจีนได้มอบอุปกรณ์และเครื่องมือแพทย์เพื่อรักษาผู้ป่วย COVID-19 แก่รัฐบาลไทยมูลค่า ๓๐ ล้านบาท ผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีน
- รัฐบาลไทยขอบคุณรัฐบาลจีนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือชาวไทยที่พำนักอยู่ในจีน ช่วยจัดการแก้ไขปัญหาข้อกังวลของพี่น้องชาวไทยในสถานการณ์แพร่ระบาดในเมืองอู่ฮั่น ตลอดจนช่วยประสานงานอำนวยความสะดวกให้ไทยส่งเครื่องบินเช่าเหมาลำไปยังเมืองอู่ฮั่นเพื่อรับคนไทย ๓๓๘ คน กลับประเทศ
- รัฐบาลจีนซาบซึ้งและขอบคุณรัฐบาลรวมถึงประชาชนชาวไทยที่ให้กำลังใจในการต่อสู้กับสถานการณ์ COVID-19 ผ่านสื่อต่าง ๆ ตลอดจนดูแลผู้ป่วยและนักท่องเที่ยวชาวจีนที่อยู่ในไทยเป็นอย่างดี นอกจากนี้ นายอนันต์ ชาญวิรุฬ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ไปเยี่ยมผู้ป่วยชาวจีนด้วยตนเอง และผู้ป่วยชาวจีนทั้ง ๒ ราย ได้รับการรักษาจนหาย สามารถกลับประเทศได้แล้ว

ข้อห่วงใยในสถานการณ์ COVID-19

- รัฐบาลไทยได้รับทราบเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของนักศึกษาไทยที่ต้องการเดินทางกลับไปศึกษาต่อที่จีนให้ทันการเปิดภาคการศึกษาใหม่ในเดือนกันยายน ๒๕๖๔ เนื่องจากบางวิชาไม่สามารถเรียนผ่านระบบออนไลน์ได้ เพราะต้องมีการฝึกปฏิบัติภาคสนาม ทำให้นักศึกษากลุ่มนี้มีความกังวลเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษาให้ทันแผนการที่กำหนด ซึ่งหากล่าช้าออกไปจะส่งผลกระทบต่ออนาคตได้ ที่ผ่านมา ฝ่ายไทยได้หยิบยกขึ้นมาเจรจากับฝ่ายจีนหลายระดับแล้ว แต่ยังไม่มีความคืบหน้า จึงฝากให้ประธานสภาประชาชนแห่งชาติจีน ช่วยกรุณาผลักดันในประเด็นนี้ด้วย
- เพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเดินทางไปมาหาสู่กันของทั้งสองประเทศ ขอฝากให้ประธานสภาประชาชนแห่งชาติจีนผลักดันการอนุญาตให้สายการบินไทยสามารถกลับไปทำการบินเชิงพาณิชย์ในจีนได้ตามหลักค่างตอบแทน โดยปัจจุบันไทยได้อนุญาตให้สายการบินของจีนมากกว่า ๓๐ สายการบินทำการบินเข้าไทยแล้ว

กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ
สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	ว่าที่ร้อยโท เจนฤทธิ์ ทองคำผดุง
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
คุณวุฒิการศึกษา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชื่อหน่วยงาน สถานที่ติดต่อ	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 1111 ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
หมายเลขโทรศัพท์	ที่ทำงาน 0-2242-5900 ต่อ 5691 มือถือ 08-9661-0366